

ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ԲԲԸ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (Ձև 5)

(հազ.դրամ)

01 հունվարի 2020թ.-ից մինչև 30 հունիսի 2020թ.

Ծանոթագրություն 1. Իրավական դաշտ

1.1 Գործունեության բնույթը և ընդհանուր տեղեկություններ

ԱՐԱՐԱՏՔԱՆԿ ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը հանդիսանում է 1991թ-ին հիմնված "Հայկապ Բանկ" ՍՊԸ իրավահաջորդը: Բանկը գրանցվել է 20 սեպտեմբերի 1991թ. ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N4 արտոնագրային համարով:

Բանկի հիմնական գործունեությունը վարկավորումը և ավանդների ընդունումն է, ինչպես նաև իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց արտարժույթային և այլ բանկային ծառայությունների մատուցումը:

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունում ֆիզիկական անձանց ավանդների հատուցում երաշխավորող պետական համակարգի, Հայաստանի բանկերի միության, ArCa, Master Card, Visa International, Diners Club քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը գտնվում է Երևանում, թվով 28 մասնաճյուղ գտնվում են Երևանում, ևս 29-ը՝ ՀՀ մարզերում և 1-ը՝ ԼՂՀ-ում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Բուզանդի 87շենք, 85 տարածք:

14.12.2016թ. Միացման պայմանագրի համաձայն Բանկը 2017թ. ձեռք է բերել վերահսկողություն Հայկական զարգացման Բանկ ԲԲԸ-ի նկատմամբ, որի լիցենզիան հետ է կանչվել ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից:

2020թ.-ի երկրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 997 մարդ:

1.2. Գործարար միջավայր

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից: Կառավարությունը հաստատել է արդյունավետ կառավարման իր հանձնառությունը, որը ենթադրում է հակակոռուպցիոն ջանքեր, թափանցիկություն և հաշվետվողականություն: Տնտեսության մեջ առանցքային դեր են ունեցել առևտրի, ծառայությունների և արդյունաբերության ոլորտները:

Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

1.3 Կորպորատիվ կառավարում.

1.3.1. Բանկի խորհուրդը բաղկացած է վեց անդամներից հետևյալ կազմով.

- Գրիգոր Հովհաննիսյան-խորհրդի նախագահ,
- Արզիկ Սուվարյան-խորհրդի անդամ,
- Կարեն Բաբաջանյան-խորհրդի անդամ,
- Կորյուն Աթոյան-խորհրդի անդամ,
- Նարեկ Բեգլարյան-խորհրդի անդամ:

1.3.2. Բանկի վարչությունը բաղկացած է յոթ անդամներից հետևյալ կազմով.

- Միեր Անանյան-վարչության նախագահի, գործադիր տնօրեն,
- Կարեն Սարգսյան - վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ,

Բագրատ ճգնաչյան -վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ,
Տիգրան Բաղանյան -վարչության անդամ, գործադիր տնօրենի տեղակալ,
Տիգրան Գալստյան -վարչության անդամ, գլխավոր հաշվապահ,
Զարուհի Մելքոնյան -վարչության անդամ, Միջազգային գործառնությունների և թղթակցային հաշիվների վարչության պետ,
Կարեն Հակոբյան -վարչության անդամ, Իրավաբանական վարչության պետ,
Միեր Գրիգորյան- վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման վարչություն պետ:

1.3.3. Կանոնադրական կապիտալը

ԱՐԱՐԱՏԲԱՆԿ-ը հանդիսանում է բաց բաժնետիրական ընկերություն: Բանկի փաստացի համալրված կանոնադրական կապիտալը բաղկացած է թվով 1,760,731 հատ 5,000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով հասարակ բաժնետոմսերից: Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ բաժնետերերի քանակը 73 է: Բանկի նշանակալից մասնակիցներն են "Ֆլեշ" Սպը-ն և Բարսեղ Բեգլարյանը:

1.3.4. Բանկի ղեկավարության վարձատրությունը

Կատարվում է Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա: Բանկի ղեկավարությանը պարգևավճարներ չեն վճարվում:

1.3.5. Արտաքին աուդիտ

Ընտրությունը կատարվում է մրցութային եղանակով: Արտաքին աուդիտի վարձատրության չափը որոշվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները

2.1. Համապատասխանությունը

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են համաձայն Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ), որոնք հաստատվել են Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային Ստանդարտների Խորհրդի (ՀՀՄՍԽ) կողմից և Մեկնաբանությունների՝ հաստատված Ֆինանսական Հաշվետվությունների Մեկնաբանությունների Միջազգային Կոմիտեի կողմից (ՖՀՄՍԿ):

Բանկը պատրաստում է իր հաշվետվությունները ՀՀ գործող օրենսդրության և հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների պահանջներին համապատասխան: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա, որոնք ճշգրտվել և վերադասակարգվել են ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու նպատակով:

2.2. Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են ամորտիզացված կամ պատմական արժեքով:

2.3. Գործառնական և ներկայացման արժույթ

Բանկի գործառնական արժույթն այն հիմնական տնտեսական միջավայրի արժույթն է, որտեղ գործում է Բանկը: Բանկի գործառնական և ներկայացման արժույթ է հանդիսանում Հայաստանի Հանրապետության դրամը (այսուհետ՝ ՀՀ դրամ), քանի որ այս արժույթն է լավագույն կերպով արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած իրադարձությունների և Բանկի գործարքների տնտեսական բովանդակությունը: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ, եթե այլ բան նշված չէ: ՀՀ սահմաններից դուրս դրամը ազատ փոխարկելի չէ:

2.4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ներկայացվող հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ընթացքում: Հաշվապահական քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

2.4.1. Եկամուտների և ծախսերի ճանաչում

Եկամուտը ճանաչվում է այն դեպքում, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կհոսեն Բանկ և ստացված եկամուտը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ծախսը ճանաչվում է այն ժամանակ, երբ հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կարտահոսեն Բանկից և ծախսը կարելի է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն մինչև եկամուտի ճանաչումը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդ

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի գործողության ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված դրամական միջոցների ապագա վճարումները կամ ստացվելիք գումարները զեղչում է ճշգրիտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու սպասվող պարտքային վնասը: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով ապագա դրամական միջոցների հոսքերը՝ ներառյալ սպասվող պարտքային վնասը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի հետ կապված ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր այն գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մասը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության գծով կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով, և ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքն իրենից ներկայացնում է ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքը՝ նախքան սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի մասով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ

Տոկոսային եկամտի և ծախսերի հաշվարկում արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի (եթե ակտիվը արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույք ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվը այլևս արժեզրկված չէ, ապա տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է համախառն հիմունքով:

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է՝ ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառելով ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամուտը չի հաշվարկվում համախառն հիմունքով, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը բարելավվում է:

Կոմիսիոն և այլ եկամուտներ և ծախսեր

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Վարձավճարները, այլ եկամուտները և ծախսերը հինականում ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում: Ներդրումային պորտֆելի, այլ կառավարչական և խորհրդատվական ծառայությունների գծով վճարները ճանաչվում են պայմանագրային պայմաններին համապատասխան: Ակտիվների կառավարման գծով վճարները ճանաչվում են ծառայությունների մատուցման ժամանակաշրջանում: Նույն սկզբունքն է կիրառվում կարողությունների կառավարման, ֆինանսական պլանավորման և ակտիվների պահպանման ծառայությունների դեպքում, որոնք ենթադրում են ծառայությունների մատուցման երկար ժամկետ:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Խմբի/Բանկի՝ վճարը ստանալու իրավունքը հաստատված է:

Ձուտ եկամուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներից

Ձուտ առևտրային եկամուտը ներառում է առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից իրացված և չիրացված եկամուտը և ծախսը, տոկոսները, շահաբաժինները:

2.4.2. Արտարժույթ

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ակտիվների և պարտավորությունների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից հողվածում: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթով կիրառելով հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ գործող փոխարժեքը:

Արտարժույթով արտահայտված վաճառքի համար մատչելի դրամային արժեթղթերի իրական արժեքում փոփոխությունները վերլուծվում են փոխարժեքային տարբերությունների միջև, որոնք առաջանում են արժեթղթերի ամորտիզացված գումարների փոփոխության և արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունների արդյունքում: Ամորտիզացված գումարում փոփոխությունների հետ կապված փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, իսկ հաշվեկշռային արժեքում այլ փոփոխությունները ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Պատմական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով: Իրական արժեքով հաշվառվող ոչ դրամային արտարժույթային հողվածները վերահաշվարկվում են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքով: Ոչ դրամային հողվածների, ինչպիսին են ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով պահվող բաժնետոմսերը, փոխարժեքային տարբերությունները, ներկայացվում են որպես իրական արժեքի փոփոխությունից շահույթի կամ վնասի մաս: Ոչ դրամային հողվածների փոխարժեքային տարբերությունները, ինչպես օրինակ՝ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված բաժնետոմսերը, ընդգրկվում են կապիտալի վաճառքի համար մատչելի ներդրումների գծով վերագնահատման պահուստում:

Յուրաքանչյուր գործառնության պայմանագրով նախատեսված փոխարժեքի և տվյալ գործառնության օրվա գործող փոխարժեքի տարբերությունից առաջացող օգուտը կամ վնասը հաշվառվում է շահույթի

կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զուտ առևտրային եկամուտ հոդվածի արտարժույթի առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ տողում:

Բանկի կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակով օգտագործվել են հետևյալ փոխարժեքները.

	2019թ. դեկտեմբերի 31	2020թ. հունիսի 30
• ԳՅ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	479.7	482.36
• ԳՅ դրամ/1 Եվրո	537.26	540.44

2.4.3. Հարկում

Շահույթի գծով հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա համար հարկվող եկամուտից վճարվելիք հարկն է հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին գործող հարկային դրույքներով, ինչպես նաև նախորդ տարիների համար վճարված հարկերի ճշգրտումները: Այն դեպքում, երբ ֆինանսական հաշվետվություններն արտոնված են ներկայացման համար մինչև համապատասխան հարկային հաշվետվությունների ներկայացնելը, ապա հարկվող շահույթը կամ վնասը հիմնված է մոտավոր թվերի վրա: Հարկային մարմինները կարող են ունենալ ավելի խիստ մոտեցում հարկային օրենսդրությունը մեկնաբանելիս և հարկային հաշվարկները ստուգելիս: Որպես արդյունք, հարկային մարմինները կարող են պահանջել լրացուցիչ հարկերի մուծում այն գործարքների գծով, որոնց համար նախկինում պահանջ չի ներկայացվել: Հետևաբար, կարող են առաջանալ նշանակալի լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ: Հարկային ստուգումը կարող է ներառել ստուգման տարվան անմիջապես նախորդող 3 օրացուցային տարիներ: Որոշ հանգամանքներում հարկային ստուգումը կարող է ներառել ավելի երկար ժամանակաշրջաններ:

Հետաձգված հարկերը հաշվարկվում են հաշվապահական հաշվեկշռի պարտավորությունների մեթոդի համաձայն, որը հաշվի է առնում բոլոր ժամանակային տարբերությունները, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են գուղվիլի նախնական ճանաչման ժամանակ կամ կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում և ինչը առաջացման պահին չի ազդում ոչ հաշվապահական, և ոչ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվ ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի հաշվին կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքների վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ առաջանում են նաև այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր, ասոցիացված կամ համատեղ կազմակերպություններում ներդրումներից, բացի այն դեպքերից, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները կառավարվում են մայր կազմակերպության կողմից, և հավանական է, որ դրանք մոտ ապագայում չեն իրացվի:

ԳՅ-ում բանկերն իրենց գործունեության ընթացքում վճարում են նաև այլ հարկեր: Այդ հարկերը ներառված են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության "Այլ ծախսեր" հոդվածում:

2.4.4. Ֆինանսական գործիքներ

2.4.5. Ճանաչում և սկզբնական չափում

Բանկն սկզբնապես ճանաչում է վարկերը և փոխատվությունները, ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները դրանց ստեղծման օրվա դրությամբ: Բոլոր այլ ֆինանսական գործիքները (ներառյալ ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր գնումները և վաճառքները) ճանաչվում են գործարքի օրվա դրությամբ, որը Բանկի գործիքի պայմանագրային կողմ դառնալու ամսաթիվն է:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են դրանց ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

2.4.6. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման դեպքում ֆինանսական ակտիվը ունի երեք հիմնական դասակարգում՝ ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող (FVOCI) և իրական արժեքով՝ շահույթի և վնասի միջոցով չափվող (FVTPL):

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե միաժամանակ բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող՝

- ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակը պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումն է, և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմաններին և չի նախանշվում որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է թե՛ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը և թե՛ ֆինանսական ակտիվի վաճառքը և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային դրույթները որոշակի ժամկետներում հանգեցնում են դրամական միջոցների հոսքերի, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով տոկոսագումարների վճարումներն են:

Առևտրային նպատակներով չափվող բաժնային գործիքներում կատարվող ներդրումների սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելիորեն որոշել ներկայացնել իրական արժեքի հետագա փոփոխություններն այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Բոլոր այլ ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է ամորտիզացված արժեքով կամ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվելու պահանջներին, որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե դա թույլ կտա վերացնել կամ էականորեն նվազեցնել հաշվապահական հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը կառաջանար այլ պարագայում:

Քիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակում գնահատում է բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանզի այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է բիզնեսի կառավարման և ղեկավարությանը տեղեկատվության տրամադրման եղանակը: Դիտարկվող տեղեկատվությունը ներառում է.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը ու նպատակները և այդ քաղաքականության գործնական կիրառությունը: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարությունը ուղղված է պայմանագրով նախատեսված տոկոսային եկամուտ ստացմանը, տոկոսադրույքների որոշակի կառուցվածքի պահպանմանը, ֆինանսական ակտիվների գործողության ժամկետների համապատասխանեցմանն այն պարտավորությունների գործողության ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվները, կամ դրամական միջոցների իրացմանն ակտիվների վաճառքի միջոցով,
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի եկամտաբերությունը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը ներկայացվում Բանկի ղեկավարությանը.
- բիզնես մոդելի և դրա շրջանակում պահվող ֆինանսական ակտիվների արդյունավետության վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը,
- ինչպես են վարձատրվում ղեկավարները, օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը կախված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքից կամ պայմանագրային հավաքագրված դրամական միջոցների հոսքերից,
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և հետագա վաճառքների վերաբերյալ ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների գծով գործունեության մասին տեղեկատվությունը դիտարկվում է ոչ թե առանձին հիմունքով, այլ որպես ընդհանուր գնահատման մաս, թե ինչպես է Բանկը հասնում ֆինանսական ակտիվները կառավարելու համար սահմանված նպատակին և ինչպես են դրամական հոսքերը ձևավորվում:

Պայմանագրային դրամական հոսքերի բնութագրի գնահատում – միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ (SPPI test)

Այս գնահատման նպատակով "մայր գումար" է սահմանվում ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: "Տոկոսը" կազմված է փողի ժամանակային արժեքի և պարտքային ռիսկի փոխհատուցումից, այլ ռիսկերի և ֆինանսական ակտիվի պահպանման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցումից (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկ և վարչական ծախսեր), ինչպես նաև շահույթի մարժայից: Գնահատելու համար՝ արդյոք պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերը միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի վրա հաշվարկված տոկոսի վճարումներ են, Բանկը հաշվի է առնում գործիքի պայմանագրային պայմանները: Սա ներառում է նաև այն գնահատումը՝ արդյոք ֆինանսական ակտիվը ներառում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է փոխել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետն այնպես, որ ֆինանսական ակտիվը չի բավարարի այդ պայմանը:

Գնահատման ժամանակ Բանկը դիտարկում է.

- պայմանական դեպքեր, որոնք կարող են փոխել դրամական միջոցների հոսքերի գումարը և ժամկետը,
- լծակավորման առանձնահատկությունները,
- վաղաժամկետ մարման և երկարաձգման հնարավորությունը,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են որոշակի ակտիվների նկատմամբ Բանկի պահանջը (օրինակ՝ առանց ռեզերվի պահանջի իրավունքի ակտիվների պայմանավորվածություններ) և
- առանձնահատկությունները, որոնք փոխում են դրամի ժամանակային արժեքը, օրինակ, տոկոսադրույքների պարբերական վերանայումը:

Վերադասակարգումներ

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն ժամանակաշրջանի, երբ Բանկը փոխում է իր բիզնես մոդելը ֆինանսական ակտիվների կառավարման նպատակով: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական պարտավորությունները որպես անորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

2.4.7. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ այդ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական միջոցների հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը կամ երբ փոխանցում է պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի ստանալու իրավունքը այնպիսի գործարքով, որով ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները փոխանցվում են կամ երբ չեն փոխանցվում սեփականության բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, և դա չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման դեպքում ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված ակտիվի մասի վրա տարածվող հաշվեկշռային արժեքի) և ստացված փոխհատուցման գումարի տարբերությունը (ներառյալ ցանկացած նոր ակտիվ հանած ցանկացած նոր պարտավորություն) և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված ցանկացած կուտակված օգուտը կամ վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային բաժնային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված ցանկացած կուտակային օգուտ/վնաս չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում այդ արժեթղթերի ապաճանաչման դեպքում: Մասնակցությունն ապաճանաչման պայմաններին բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում, որն առաջանում է կամ պահպանվում է Բանկի կողմից, ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը գործարքներ է կնքում, որոնց համաձայն՝ փոխանցում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահում է փոխանցված ակտիվների կամ բոլոր, կամ գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները, կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Եթե ակտիվները վաճառվում են երրորդ կողմին համանման գնով հետգնման սվոպով, գործարքը հաշվառվում է որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարք, որը նման է վաճառքի և հետգնման գործարքներին, քանի որ Բանկը պահպանում է նմանատիպ ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը չի պահպանում և չի փոխանցում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով այն ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Որոշ գործարքներում Բանկը պահպանում է փոխանցված ֆինանսական ակտիվը վճարի դիմաց սպասարկելու պարտավորությունը: Փոխանցված ակտիվը ապաճանաչվում է, եթե բավարարում է ապաճանաչման չափանիշներին: Ակտիվը կամ պարտավորությունը ճանաչվում են սպասարկման պայմանագրով, եթե սպասարկման վճարը ավելին է (ակտիվ) կամ պակաս (պարտավորություն), քան սպասարկման դիմաց բավարար չափով հատուցումը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը երբ, նրա պայմանագրային պարտավորությունները չեն կատարվում կամ չեղյալ են համարվում, կամ ժամկետը լրանում է:

2.4.8. Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է՝ արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում: Եթե դրամական միջոցների հոսքերը էականորեն են տարբերվում, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի պայմանագրային իրավունքները համարվում են առոչինջ: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվը ապաճանաչվում է, իսկ նոր ֆինանսական ակտիվը ճանաչվում է իրական արժեքով:

Եթե փոփոխված ակտիվի ամորտիզացված արժեքով դրամական հոսքերը էականորեն չեն տարբերվում, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման: Այս դեպքում Բանկը վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը և համախառն հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման արդյունքում առաջացած գումարը ճանաչում է որպես փոփոխությունից օգուտ կամ վնաս շահույթում կամ վնասում: Եթե նմանատիպ փոփոխությունը կատարվում է վարկառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ վնասը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Այլ դեպքերում՝ այն ներկայացվում է որպես տոկոսային եկամուտ:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ վերջինիս պայմանները փոփոխվել են և փոփոխված պարտավորության դրամական միջոցների հոսքերը, ըստ էության, տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմաններով հիմնավորված նոր ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

2.4.9. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները, եկամուտներն ու ծախսերը ֆինանսական հաշվետվություններում հաշվանցվում են և ներկայացվում են զուտ արժեքով, եթե գոյություն ունի օրենսդրորեն հաստատված իրավունք իրականացնելու հաշվառված գումարների հաշվանցում, ինչպես նաև մտադրություն ներկայացնելու այն զտման սկզբունքով կամ միաժամանակ իրացնելու ակտիվը և մարելու պարտավորությունը:

Եկամուտները և ծախսերը ներկայացվում են զուտ արժեքի հիման վրա, միայն երբ դա թույլատրվում է համաձայն ՖՀՄՍ-ների, կամ մի խումբ համանման գործարքներից բխող օգուտի և վնասի դեպքում, օրինակ՝ Բանկի առևտրային գործունեության ընթացքում:

2.4.10. Արժեզրկում

Բանկը կանխատեսումների հիման վրա գնահատում է ակնկալվող պարտքային կորուստները ("ECL") հետևյալ ֆինանսական գործիքների նկատմամբ, որոնք չեն չափվում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով.

- ֆինանսական ակտիվներ, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ
- վարձակալության գծով դեբիտորական պարտքեր
- վարկերի տրամադրման պարտավորվածություններ
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բաժնային ֆինանսական գործիքների համար արժեզրկում չի հաշվարկվում:

Բանկը չափում է կորուստների գծով պահուստները ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարի չափով, բացառությամբ ստորև նշված գործիքների, որոնց համար Բանկը պետք է հաշվարկի ֆինանսական գործիքի ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը այն գումարի չափով, որը հավասար է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին:

- հաշվետու ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի ցածր ռիսկով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր,
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը սկզբնական ճանաչումից հետո էականորեն չի աճել:

Բանկը համարում է, որ պարտքային արժեթղթերը ունեն ցածր պարտքային ռիսկ այն դեպքում, երբ վեջինիս պարտքային ռիսկի վարկանիշը համապատասխանում է համընդհանուր ընդունված "ներդրումային" վարկանիշի սահմանմանը:

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստների մի մասն են, որոնք պայմանավորված են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում տեղի ունեցող դեֆոլտ առաջացնող իրադարձություններով:

Գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները ակնկալվող պարտքային կորուստներ են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում դեֆոլտի բոլոր հնարավոր դեպքերի հետևանքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ե՛վ գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստները, և՛ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են կա՛մ անհատական, կա՛մ խմբային հիմունքներով՝ կախված ֆինանսական գործիքների հիմքում ընկած պորտֆելի բնույթից:

Բանկը նշակել է քաղաքականություն, որը թույլ է տալիս յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատել՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի մնացած գործողության ժամկետի ընթացքում առաջացած դեֆոլտի ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալի հիման վրա՝ Բանկը դասակարգում է իր ֆինանսական գործիքները փուլ 1, փուլ 2, փուլ 3 և ձեռքբերված կամ ստեղծման պահին արժեզրկված խմբերում, ինչպես նկարագրված է ստորև՝

- Փուլ 1 - երբ վարկերը ճանաչվում են առաջին անգամ, Բանկը ճանաչում է պահուստը 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների հիման վրա: Փուլ 1-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 2-ից:
- Փուլ 2 - երբ վարկը ստեղծման պահից ունեցել է պարտքային ռիսկի էական աճ, Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ: Փուլ 2-ում դասակարգված վարկերը նաև ներառում են մնացորդներ, որոնցում պարտքային ռիսկը բարելավվել է և վարկը վերադասակարգվել է փուլ 3-ից:
- Փուլ 3 – արժեզրկված վարկեր: Բանկը ձևավորում է գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստ:
- Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների խումբ - գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն սկզբնական ճանաչման պահին արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ են: Գնված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվները հաշվարկվում են իրական արժեքով սկզբնական ճանաչման պահին, իսկ տոկոսային եկամուտը, ըստ էության, ճանաչվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով: Ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են այն չափով, որքանով առկա է ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա փոփոխություն:

Ակնկալվող պարտքային կորուստները դեֆոլտի հավանականության, դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի, դեֆոլտի ժամանակ վնասի զեղչված արդյունք են, որոնք սահմանվում են հետևյալ կերպ.

Դեֆոլտի հավանականություն (PD): Այն տվյալ ժամանակահատվածում դեֆոլտի հավանականության գնահատումն է: Դեֆոլտ կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակաշրջանի միայն որոշակի ժամանակահատվածում, եթե պարտականությունը նախկինում չի ապաճանաչվել և շարունակում է մնալ պորտֆելում:

Դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումար (EAD): Այն ներկայացնում է դեֆոլտի ապագա ամսաթվի դրությամբ ռիսկի ենթարկված գումարի չափի գնահատումը՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ռիսկի գումարի ակնկալվող փոփոխությունները, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսագումարների մարումը՝ անկախ նրանից պայմանագրով նախատեսված է, թե ոչ, պարտավորության սպասվող օգտագործումը և չկատարված վճարումների հաշվեգրված տոկոսները:

Վնասը դեֆոլտի ժամանակ (LGD): Այն արտահայտում է վնասի չափը, որը առաջանում է տվյալ ժամանակահատվածում վարկի դեֆոլտային կարգավիճակում: Այն հիմնված է պայմանագրային դրամական հոսքերի և այն դրամական հոսքերի տարբերության վրա, որոնք վարկատուն հույս ունի ստանալ՝ ներառյալ գրավի իրացումից առաջացած դրամական հոսքերը: Որպես կանոն, այն արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում ռիսկի տակ գտնվող գումարի (EAD) նկատմամբ տոկոսով:

Վերանայված ֆինանսական ակտիվներ

Եթե փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները վերանայվում կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով, ապա գնահատվում է ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման անհրաժեշտությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են հետևյալ կերպ.

- եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի պակասորդի հաշվարկում,
- եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես ապաճանաչման պահին գոյություն ունեցող ակտիվի վերջնական դրամական հոսք: Այդ գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդի հաշվարկում, որոնք ակնկալվող ապաճանաչման ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվ զեղչվում են գոյություն ունեցող ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները արժեզրկված են: Ֆինանսական ակտիվները համարվում են արժեզրկված, եթե տեղի են ունենում մեկ կամ ավելի իրադարձություններ, որոնք բացասաբար են անդրադառնում ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական միջոցների հոսքերի վրա: Ֆինանսական ակտիվի արժեզրկման վկայություններ են հանդիսանում ստորև նշված իրադարձությունների վերաբերյալ տվյալների առկայությունը.

- էմիտենտի կամ փոխառուի էական ֆինանսական դժվարություններ,
- պայմանագրային պայմանների խախտում, օրինակ՝ դեֆոլտ կամ վճարման ուշացում,
- վարկերի կամ փոխատվությունների պայմանների այնպիսի վերանայում, որը Բանկն այլ պայմաններում չէր դիտարկի,
- փոխառուի հավանական սնանկացում կամ այլ ֆինանսական վերակազմավորման հավանականություն,
- ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով արժեթղթերի ակտիվ ֆինանսական շուկայի վերացում,

Փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների հետևանքով վերանայված վարկը սովորաբար դիտարկվում է որպես արժեզրկված, միայն եթե առկա չէ վկայություն, որ պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր չստանալու ռիսկը էականորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման արժեզրկված լինելը գնահատելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները.

- վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությամբ,
- եկամտաբերության գնահատումը վարկանիշային գործակալությունների կողմից,
- երկրի կարողությունը մուտք գործել կապիտալ շուկաներ նոր պարտքի թողարկման համար:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է հետևյալ կերպ.

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝ որպես ակտիվների ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների (FVOCI) արժեզրկումից կորուստները չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ այդ ակտիվների հասարժեքը հավասար է իրենց իրական արժեքին: Այնուամենայնիվ, արժեզրկումից կորուստները բացահայտվում և ճանաչվում են իրական արժեքի ճշգրտման պահուստում,
- վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար, որպես կանոն, պահուստի տեսքով,
  - վարկային պարտավորվածության չօգտագործված մասի գծով գործողության ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման ժամանակ, Բանկը գնահատում է վարկային պարտավորվածությունների ամբողջ ժամանակահատվածի ընթացքում պորտֆելի այն մասը, որը ակտնկալվում է օգտագործել: Ակնկալվող պարտքային կորուստները հետագայում հիմնվում են դրամական հոսքերի ակնկալվող պակասորդի ներկա արժեքի վրա, եթե վարկը օգտագործվել է: Ակնկալվող դրամական պակասորդները զեղչվում են վարկի ակնկալվող պարտքային կորուստների մոտավոր հաշվարկով:
  - եթե ֆինանսական գործիքը ունի ինչպես օգտագործված, այնպես էլ չօգտագործված բաղադրիչ և Բանկը հնարավորություն չունի վարկերի տրամադրման պարտավորվածության ակնկալվող պարտքային կորուստները առանձնացնել օգտագործված բաղադրիչի ակնկալվող պարտքային կորուստներից, ապա Բանկը ներկայացնում է ակնկալվող պարտքային կորուստների համախմբված պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Համախմբված գումարը ներկայացվում է որպես օգտագործված բաղադրիչի ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքից նվազում: Օգտագործված բաղադրիչի համախառն գումարի նկատմամբ արժեզրկումից կորուստների ցանկացած գերազանցում ներկայացվում է պահուստի տեսքով:
  - Յուրաքանչյուր երաշխավորության վերաբերյալ Բանկի պարտավորությունը չափվում է սկզբնապես ճանաչված գումարի առավելագույնով՝ հանած շահույթի կամ վնասի մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիան և ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստը: Կրճատումները զեղչվում են ռիսկով ճշգրտված տոկոսադրույքով, որը ենթակա է բացահայտման: Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները ճանաչվում են պահուստների շրջանակում:

Դուրսգրում

Վարկերը և պարտքային գործիքները դուրս են գրվում (մասնակի կամ ամբողջական), եթե չկան դրանց վերադարձման իրական հեռանկարներ: Դա, որպես կանոն, այն դեպքն է, երբ Բանկը որոշում է, որ պարտապանը չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնք կարող են առաջացնել

բավարար դրամական հոսքեր՝ դուրսգրման ենթակա գումարը մարելու համար: Այդ ակտիվի ինչպես ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքը, այնպես էլ արժեզրկման պահուստը (եթե առկա են) ուղղակիորեն դուրս են գրվում: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ճանաչման մասնակի կամ ամբողջական դադարեցում: Սակայն դուրսգրված ֆինանսական ակտիվները դեռևս կարող են ենթարկվել պահանջների կատարման Բանկի պարտքերի հավաքագրման ընթացակարգերի համապատասխան:

Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչելուց հետո:

2.4.11. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտային գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, այդ թվում, բարձր իրացվելի ներդրումները, որոնց մարման ժամկետը ձեռք բերման օրից 90 օր է, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում հեշտությամբ և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով:

2.4.12. Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները հաշվառվում են ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանվող գներով, ինչը մոտավորապես դրանց իրական արժեքն է և հիմնված է Լոնդոնի Թանկարժեք Մետաղների բորսայի գնանշումների վրա:

Գների տատանումներն արտացոլվում են թանկարժեք մետաղներով գործառնություններից զուտ եկամուտ հոդվածում՝ այլ եկամուտներում կամ ծախսերում:

2.4.13. Պահանջներ այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկն օգտագործում է այլ բանկերում տարբեր ժամկետայնության բացված ընթացիկ և ավանդային հաշիվներ: Բանկերին տրամադրված ֆիքսված ժամկետով վարկերն ու կանխավճարները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ոչ ֆիքսված ժամկետներով միջոցներն ամորտիզացվում են Բանկի ղեկավարության կողմից գնահատված ժամկետներում: Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գումարները նվազեցվում են արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.4.14. Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորություններ

Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներ և պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով, կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնապես ճանաչվում են, ապա հետագայում չափվում իրական արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ շահույթում կամ վնասում ճանաչված գործարքային ծախսերով: Իրական արժեքի բոլոր փոփոխությունները ճանաչվում են որպես շահույթում կամ վնասում զուտ առևտրային եկամտի մի մաս:

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, Բանկը հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Դրական իրական

արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն:

2.4.15. Վարկեր և փոխատվություններ

Վարկերը և փոխատվությունները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապահին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ֆիքսված ժամկետներով տրամադրված վարկերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքից ծախսումները: Երբ տրամադրված գումարների իրական արժեքը տարբերվում է վարկի իրական արժեքից, օրինակ երբ վարկը տրամադրվում է շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, տրամադրված գումարի և վարկի իրական արժեքների տարբերությունը վարկի սկզբնական ճանաչման ժամանակ ձևակերպվում է որպես ծախս շուկայականից ցածր դրույքներով ակտիվների տեղաբաշխումից՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այնուհետև վարկերն ու փոխատվությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Ֆիքսված մարման ժամկետ չունեցող վարկերն ու փոխատվությունները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ելնելով մարման ենթադրվող ժամկետներից: Հաճախորդներին տրված վարկերի ու փոխատվությունների գումարները նվազեցվում են դրանց գծով արժեզրկումից պահուստների գումարներով:

2.4.16. Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներդրումային արժեթղթերը ներառում են,

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով. դրանք սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած ուղղակի գործարքների ծախսերը, իսկ հետագայում դրանց ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:
- պարտքային և բաժնային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով կամ նախորոշվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, իսկ իրական արժեքի փոփոխությունները անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր և
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող բաժնային ներդրումային արժեթղթեր:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով օգուտը և վնասը ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ներքոհիշյալ դեպքերի, երբ ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, նույն ձևով, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների դեպքում.

- տոկոսային եկամուտ՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառմամբ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստներ և վերադարձ
- արտարժույթի փոխարկումից օգուտ և վնաս

Երբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթուղթը ապաճանաչվում է, նախկինում ակնկալվող պարտքային կորուստներում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ վնասը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Բանկը կարող է ոչ առևտրային նպատակներով պահվող բաժնային գործիքներում որոշ ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները ներկայացնել այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: Այսպիսի ընտրություն կայացվում է սկզբնական ճանաչման ժամանակ անհատական սկզբունքով և անշրջելի է:

Այսպիսի բաժնային գործիքների գծով օգուտ և վնասը երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթում կամ վնասում, իսկ արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, եթե դրանք հստակ չեն հանդիսանում ներդրումների մի մասի վերադարձ, որի դեպքում նրանք ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում: այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտը և վնասը ներդրումների օտարման դեպքում փոխանցվում են չբաշխված շահույթ:

2.4.17. Ռեպո և հակադարձ ռեպո համաձայնագրեր

Հետզման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները ("ռեպո") դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսական գործարքներ: Հետզման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես "Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր" և ներկայացվում են որպես առանձին հաշվեկշիռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է ֆինանսական կազմակերպությունների կամ հաճախորդների նկատմամբ հաշիվներում:

Հետվաճառքի պայմանով գնված արժեթղթերը ("հակադարձ ռեպո") չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ տրամադրված գումարները հաշվառվում են որպես պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեզրկվում են հետզման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հակադարձ ռեպո պայմանագրով գնված ակտիվները վաճառվեն երրորդ կողմին, արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը գրանցվում է որպես առևտրային պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

2.4.18. Որպես գրավ տրված և ստացված արժեթղթեր

Արժեթղթերով գործարքները հիմնականում ապահովվում են արժեթղթերով կամ կանխիկ դրամով: Արժեթղթերի փոխանցումը մյուս կողմին արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, միայն եթե փոխանցվում են նաև ռիսկերը և օգուտները կապված սեփականության իրավունքի փոխանցման հետ: Վճարված կամ որպես գրավ ստացված կանխիկը գրանցվում է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն:

Ձեռքբերված արժեթղթերը չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում մինչև դրանց օտարումը երրորդ կողմին, որի դեպքում նշված արժեթղթերի վերադարձման գծով պարտավորությունը ճանաչվում է իրական արժեքով որպես առևտրական նպատակներով պարտավորություն, իսկ գնման և վաճառքի տարբերությունը հաշվառվում է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության "Ձուտ առևտրային եկամուտ" հոդվածում:

2.4.19. Վարձակալություն

Բանկը կիրառում է ՖՀՄՍ 16-ը՝ օգտագործելով վերաձևափոխված հետընթաց մոտեցումը, այդպիսով համադրելի տեղեկատվությունը չի վերաներկայացվել: Դա նշանակում է, որ համադրելի տեղեկատվությունը դեռևս ներկայացված է ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն:

Բանկը որպես վարձակալ

2019թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո կնքված ցանկացած նոր պայմանագրի դեպքում Բանկը դիտարկում է, թե արդյոք պայմանագիրը վարձակալական է, կամ պարունակում է վարձակալություն: Վարձակալությունը սահմանվում է որպես պայմանագիր կամ պայմանագրի մի մաս, որը

փոխհատուցման դիմաց փոխանցում է ակտիվի (հիմքում ընկած ակտիվ) օգտագործման իրավունքը որոշակի ժամանակահատվածի համար: Այս սահմանումը կիրառելու համար Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը բավարարում է հետևյալ երեք հիմնական գնահատականներին.

- պայմանագիրը պարունակում է որոշակիացված ակտիվ, որը կամ հստակ սահմանված է պայմանագրում, կամ սահմանվում է անուղղակի վկայության հիման վրա՝ որոշակիացվելով այն պահին, երբ ակտիվը դառնում է հասանելի Բանկին,
- Բանկն իրավունք ունի ստանալու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումից, ըստ էության, բոլոր տնտեսական օգուտները օգտագործման ողջ ժամանակահատվածում՝ հաշվի առնելով նրա՝ պայմանագրի որոշակի շրջանակում իրավունքները,
- Բանկն իրավունք ունի օգտագործման ժամանակահատվածի ընթացքում ուղղորդելու որոշակիացված ակտիվի օգտագործումը: Բանկն իրավունք ունի ուղղորդել, թե ինչպես և ինչ նպատակով է ակտիվն օգտագործել օգտագործման ժամանակաշրջանի ընթացքում:

Վարձակալության ճանաչում և չափում

Բանկը որպես վարձակալ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ, Բանկը պետք է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը և վարձակալության գծով պարտավորությունը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ձևավորվում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական չափումից, Բանկի կատարած ցանկացած սկզբնական ուղղակի ծախսերից, վարձակալության ժամկետի ավարտին ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ցանկացած ծախսի գնահատումից և նախքան վարձակալության մեկնարկի ամսաթիվը կատարված ցանկացած վարձակալական վճարներից (հանած ստացված ցանկացած խրախուսումները):

Բանկը հաշվարկում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից կամ վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Բանկը նաև գնահատում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը արժեզրկման համար, երբ այդպիսի ցուցանիշներ կան: Վարձակալված գույքի բարելավումները կապիտալիզացվում և մաշվում են գծային հիմունքով՝ որպես հիմք ընդունելով վարձակալության ժամկետից և վարձակալված գույքի օգտակար ծառայության ժամկետից նվազագույնը:

Մեկնարկի ամսաթվին Բանկը չափում է վարձակալության գծով պարտավորությունը այդ ամսաթվին դեռևս չվճարված վարձավճարների ներկա արժեքով՝ դրանք զեղչելով՝ կիրառելով վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը, եթե այդ դրույքը կարելի է հեշտությամբ որոշել, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվող վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումներ (ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումներ), վարձակալության փոփոխուն վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարներ, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և վճարումներից, որոնք առաջանում են օպցիոններից, որոնց իրագործման վերաբերյալ կա խելամիտ համոզումներ:

Սկզբնական չափումից հետո պարտավորությունը կնվազեցվի կատարված վճարումների և կմեծացվի տոկոսների չափով: Այն վերաչափվում է՝ արտացոլելու ցանկացած վերագնահատում կամ փոփոխություն, կամ եթե առկա են փոփոխություններ ըստ էության հաստատուն վճարումներում:

Երբ վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է, համապատասխան ճշգրտումը արտացոլվում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվում կամ շահույթում և վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը նվազեցվել է գրոյի:

Բանկը կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների հաշվառման համար ընտրել է գործնական մոտեցումներ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն ճանաչելու փոխարեն, դրանց հետ կապված վճարումները վարձակալության ժամկետի ընթացքում ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում որպես ծախս՝ գծային հիմունքով:

Բանկը սահմանում է իր լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը՝ վերլուծելով փոխառությունները արտաքին տարբեր աղբյուրների հիման վրա և կատարում է որոշակի ճշգրտումներ՝ արտացոլելու վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ընդգրկվել են հիմնական միջոցների տողում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորություններում:

Մինչև 2019թ. հունվարի 1-ը կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Գործառնական վարձակալություն - Բանկը որպես վարձակալ

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

2.4.20. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցները ներկայացված են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Բանկի շենքը ներկայացված է իրական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ: Երբ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքն ավելի մեծ է նրա գնահատված փոխհատուցվող գումարից ոչ ժամանակավոր հանգամանքների պատճառով, այն անմիջապես նվազեցվում է մինչև այդ փոխհատուցվող գումարը: Հողը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով և ունի անսահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ և, հետևաբար, չի ամորտիզացվում:

Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, կիրառելով հետևյալ տարեկան դրույթաչափերը՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տոկոսադրույք (%)
Շենքեր	30	3.3
Համակարգիչներ և կապի միջոցներ	1-5	20-100
Տրանսպորտային միջոցներ	8	20
Այլ հիմնական միջոցներ	1-8	20-100

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով վարձակալման ժամկետի և հիմնական միջոցների և դրանց օգտակար ծառայության ժամկետներից նվազագույնով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները հաշվառվում են փաստացի ծախսերի և արժեզրկումից կորուստների տարբերությամբ: Շինարարական աշխատանքների ավարտից հետո ակտիվները փոխանցվում են հիմնական միջոցներին և հաշվառվում են իրենց մնացորդային արժեքով: Անավարտ շինարարությանը պատկանող ակտիվները չեն ամորտիզացվում քանի դեռ պատրաստ չեն օգտագործման համար:

Հիմնական միջոցների վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին: Կապիտալ բնույթի նորոգման ծախսումները ավելացվում են ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, երբ հավանական է, որ դրանց շնորհիվ ապագա տնտեսական օգուտները՝ ավելի շատ, քան ակնկալվում էր առկա ակտիվի նորմատիվային ցուցանիշների սկզբնական գնահատումից, կհոսեն դեպի Բանկ: Այս ծախսումների մաշվածությունը հաշվարկվում է համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի իրացումից առաջացած օգուտ կամ վնասը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից օգուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և հաշվառվում է գործառնական շահույթում:

Հողը և շինությունները վերագնահատվում են կանոնավոր կերպով մոտավորապես 3-5 տարի հետո: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից: Այն դեպքում, երբ նշանակալի շեղում կա վերագնահատված ակտիվների իրական արժեքի և նրանց մնացորդային արժեքների միջև, ապա անցկացվում է հետագա վերագնահատում:

2.4.21. Գուղվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն:

Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուղվիլը ճանաչվում է գուղվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուղվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուղվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուղվիլը արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է խմբի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուղվիլը, պետք է

- իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուղվիլի վերլուծության տեսանկյունից խմբի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր
- մինչ միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտի սահմանումը համաձայն ՖՀՄՍ 8 "Գործառնական սեզմենտներ" ստանդարտի:

Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուղվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

2.4.22. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները բաղկացած են համակարգչային ծրագրերից, արտոնագրերից և այլն:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ինքնարժեքով: Նախնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ նվազեցնելով կուտակված ամորտիզացիան կամ արժեզրկումից կորուստները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայությունների ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվներն ամորտիզացվում են գծային հիմունքով օգտակար ծառայության ընթացքում և գնահատվում են արժեզրկման առումով, երբ առկա են արժեզրկման հատկանիշներ: Ամորտիզացիայի հաշվառման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները չեն ամորտիզացվում, սակայն յուրաքանչյուր տարի գնահատվում են արժեզրկման առումով՝ անհատապես կամ առանձին դրամաստեղծ միավորի համար: Անորոշ օգտակար ծառայությունների ժամկետներ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները յուրաքանչյուր տարի հսկվում են հիմնավորելու համար նրանց հաշվառման շարունակականությունը նշված դասում:

Համակարգչային ծրագրերի ընթացիկ սպասարկման ծախսերը հաշվառվում են որպես ծախս դրանց կատարման ժամանակ: (Համակարգչային ծրագրերի մշակման գծով ծախսերը (օրինակ դիզայն և նոր կամ նորացված ծրագրի թեստավորում) ճանաչվում են որպես ոչ նյութական ակտիվներ, երբ Բանկը կարողանում է ցուցադրել ոչ նյութական ակտիվի ստեղծման տեխնիկական հնարավորությունն այնպես, որ այն հնարավոր լինի վաճառքի կամ օգտագործման, իր մտադրությունը ստեղծելու ոչ նյութական ակտիվ և այն օգտագործելու կամ վաճառելու, իր ունակությունը օգտագործելու կամ վաճառելու ոչ նյութական ակտիվը, այն, թե ինչպես է ոչ նյութական ակտիվը ստեղծելու հնարավոր տնտեսական օգուտներ, աշխատանքներն ավարտելու բավարար միջոցների առկայություն և դրանց հստակ գնահատում: Ծրագրային ապահովման գծով այլ ծախսերը ճանաչվում են դրանց ծագման պահին:)

2.4.23. Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Ոչ ընթացիկ ակտիվները դասակարգվում են վաճառքի համար պահվող, երբ հաշվեկշռային արժեքը ենթակա է փոխհատուցման ոչ թե դրանց հետագա շահագործման, այլ վաճառքի միջոցով: Դրանց վաճառքը ենթադրվում է իրականացնել վաճառքի համար պահվող դասակարգումից հետո մեկ տարվա ընթացքում:

Վաճառքի համար պահվող դասակարգված ոչ ընթացիկ ակտիվները ճանաչվում են հաշվեկշռային արժեքի կամ իրական արժեքի՝ հանած վաճառքի ծախսերը, նվազագույնով: Եթե վերջինս ավելի փոքր է, քան հաշվեկշռային արժեքը, ապա ճանաչվում է արժեզրկումից կորուստ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքի՝ հանած վաճառքից ծախսերը, հետագա ցանկացած աճ ճանաչվում է միայն տվյալ ակտիվի նախկինում արժեզրկված գումարների չափով:

2.4.24. Բռնագանձված ակտիվներ

Բանկի քաղաքականությունն է սահմանել՝ արդյոք բռնագանձված ակտիվը կարող է լավագույնս օգտագործվել իր ներքին գործառնությունների համար, թե պետք է վաճառվի: Ներքին գործառնությունների համար օգտագործման ենթակա ակտիվները փոխանցվում են իրենց համապատասխան ակտիվների դաս սկզբնական ապահովված ակտիվի բռնագանձված կամ հաշվեկշռային արժեքի նվազագույնով: Ակտիվները, որոնց համար վաճառքն ավելի լավ տարբերակ է ճանաչվում, ըստ Բանկի քաղաքականության՝ փոխանցվում են վաճառքի համար մատչելի ակտիվների դաս՝ իրենց իրական արժեքով (ֆինանսական ակտիվների դեպքում), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների դեպքում՝ իրական արժեքով՝ հանած բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ վաճառքից ծախսերը:

Որոշ դեպքերում, ակտիվները բռնագանձվում են վարկային պարտավորությունների չկատարման արդյունքում: Բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքից և իրացման զուտ արժեքից նվազագույնով:

2.4.25. Ներգրաված միջոցներ

Ներգրաված միջոցները, որոնք ներառում են ՀՀ կառավարության և կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրաված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եկամուտները և ծախսերը գրանցվում են շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, ինչպես պարտավորությունների ապաճանաչման ժամանակ, այնպես էլ ամորտիզացիայի ընթացքում:

2.4.26. Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային պարտավորվածություններ

Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերը այն պայմանագրերն են, որոնք պահանջում են, որ երաշխիքը տրամադրողը փոխհատուցի երաշխիքը ստացողին կոնկրետ պարտապանի կողմից պարտքային գործիքի ժամկետներին համաձայն վճարումները ժամանակին չկատարելու պատճառով

վերջինիս կողմից կրած վնասների դիմաց: Վարկային պարտավորվածությունները նախապես որոշված պայմաններով և ժամկետներով վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններն են:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում, այս գործիքները չափվում են ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորուստի գծով պահուստի գումարի և սկզբնապես ճանաչված գումարի և համապատասխան դեպքերում, ՖՀՄՍ 15-ի համաձայն ճանաչված կուտակված եկամտի տարբերության առավելագույն գումարով:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և վարկային պարտավորվածությունների գծով առաջացած պարտավորությունները ներառվում են պահուստներում:

2.4.27. Պահուստներ

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

2.4.28. Սեփական կապիտալ

Բաժնետիրական կապիտալ

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը, վերաբերող ուղղակի ծախսերը նվազեցվում են կապիտալի աճից: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես հավելավճար:

Էմիսիոն եկամուտ

Էմիսիոն եկամուտը ներառում է բաժնետոմսերի թողարկումից ստացված ցանկացած հավելավճար: Գործարքի գծով ցանկացած ծախսում, որը կապված է բաժնետոմսերի թողարկման հետ նվազեցվում է էմիսիոն եկամուտից:

Չբաշխված շահույթ

Չբաշխված շահույթը ներառում է ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների չբաշխված շահույթը:

Շահաբաժիններ

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով շահաբաժինները դուրս են գրվում կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն, միայն երբ դրանք հաստատվում են հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվով կամ մինչև այդ: Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը հայտարարված կամ հաստատված շահաբաժինները բացահայտվում են:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերագնահատման աճը օգտագործվում է գրանցելու համար հիմնական միջոցների իրական արժեքի աճը և նվազումը այն չափի, որ նման նվազումը վերաբերում է նույն ակտիվի աճին, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում:

Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների վերագնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունները:

Սեզմենտների ներկայացում

ՖՀՄՍ 8-ի համաձայն՝ Բանկի գործառնությունները առանձնացված չեն գործառնական սեզմենտներից և ամբողջական բիզնես միավոր են: Բանկի գործառնությունների վերաբերյալ որոշումներ կայացնող գլխավոր մարմինը որոշումներ է կայացնում համատեղ արդյունքների հիման վրա, և ոչ մի օպերացիոն սեզմենտ չի հանվում ընդհանուր գործառնություններից: Բանկի ակտիվները հիմնականում կենտրոնացած են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում: Բանկի եկամուտը բխում է հայկական աղբյուրներից:

2.4.29. Կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ և դատողություններ

ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը պահանջում է, որ Բանկի ղեկավարությունը կատարի կարևորագույն հաշվապահական գնահատումներ, դատողություններ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն են թողնում ֆինանսական հաշվետվությունների ամսաթվի դրությամբ ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացվող գումարների, ինչպես նաև հաշվետու ժամանակաշրջանի եկամուտների և ծախսերի վրա: Գնահատումները և դրանց հետ կապված ենթադրությունները, հիմնվելով պատմական փորձի և այլ գործոնների վրա, որոնք հիմնավորված են տվյալ պայմաններում, հիմք են հանդիսանում դատողություններ անելու այն ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների վերաբերյալ, որոնց արժեքը հնարավոր չէ որոշել այլ վստահելի աղբյուրներից: Ամեն դեպքում, չնայած գնահատումները հիմնվում են ղեկավարության կողմից ընթացիկ իրադարձությունների լավագույն պատկերացումների վրա, փաստացի արդյունքները վերջին հաշվով կարող են տարբերվել կատարված գնահատումներից:

Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունների առումով նշանակալից դատողությունները և գնահատումները ներկայացվում են ստորև:

Բիզնես մոդել և մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներ

Բանկը գնահատում է այն բիզնես մոդելը, որի ընթացքում ակտիվները պահվում են և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի տոկոսագումարների վճարումներն են:

Իրական արժեքի չափումը

Ֆինանսական գործիքների (երբ ակտիվ շուկայի գնանշումներ չկան) և ոչ ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը սահմանելու համար ղեկավարությունն օգտագործում է գնահատման տեխնիկան: Սա ներառում է զարգացող գնահատումները և ենթադրությունները համապատասխան նրան, թե շուկայի մասնակիցները ինչպես կգնահատեն գործիքները: Ղեկավարությունն իր ենթադրություններում որքան հնարավոր է հիմնվում է դիտարկվող տվյալների վրա, սակայն դրանք միշտ չէ, որ հասանելի են: Այդ դեպքում, ղեկավարությունն օգտագործում է իր ունեցած ամենալավ տեղեկատվությունը: Գնահատված իրական արժեքը կարող է տարբերվել փաստացի արժեքից, որը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրությամբ կարող է հասանելի լինել անհատական գործարքների դեպքում:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետ

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատումը դատողության արդյունք է՝ հիմնված նման ակտիվի հետ կապված փորձի վրա: Ապագա տնտեսական օգուտները մարմնավորվում են ակտիվներում և սպառվում հիմնականում օգտագործմանը զուգընթաց: Այնուամենայնիվ, այնպիսի գործոնները, ինչպիսիք են գործառնական, տեխնիկական կամ առևտրային մաշվածությունները, հաճախ հանգեցնում են ակտիվի տնտեսական օգուտների նվազեցմանը: Ղեկավարությունը մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետը գնահատում է ակտիվի ընթացիկ տեխնիկական վիճակին համապատասխան և ըստ այն գնահատված ժամանակաշրջանի, որի ընթացքում Բանկը կանխատեսում է ստանալ օգուտներ: Մնացորդային օգտակար ծառայության ժամկետի գնահատման համար հաշվի են առնվում հետևյալ հիմնական գործոններն. ակտիվների կանխատեսվող օգտագործումը, գործառնական գործոններից և պահպանման ծրագրից կախված՝ մաշվածությունը և շուկայական պայմանների փոփոխություններից առաջացող տեխնիկական և առևտրային մաշվածությունը:

Վարձակալության երկարաձգման հնարավորություններ

Երբ Բանկն ունի վարձակալության երկարաձգման հնարավորություն, ղեկավարությունը օգտագործում է իր դատողությունը՝ որոշելու այդ հնարավորության ողջամտորեն կիրառումը: Ղեկավարությունը հաշվի է առնում բոլոր փաստերն ու հանգամանքները՝ ներառյալ իրենց նախկին փորձը և ակտիվը փոխելու դեպքում առաջացած ցանկացած ծախս, եթե երկարաձգման հնարավորությունը չի կիրառվում վարձակալության ժամկետը որոշելու համար:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

Բանկն իր գործունեության ընթացքում իրականացնում է գործառնություններ կապակցված կողմերի հետ: Նշված գործառնությունները հիմնականում իրականացվում են շուկայական պայմաններով: Գործող շուկայի բացակայության դեպքում Բանկը կատարում է դատողություններ գործառնությունների շուկայական կամ ոչ շուկայական բնույթի վերաբերյալ: Դատողությունները հիմնվում են այլ հաճախորդների հետ նմանատիպ գործառնությունների, ինչպես նաև արդյունավետ դրույքների վերլուծությունների վրա:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Բանկը գնահատում է, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի գծով պարտքային ռիսկը էականորեն է աճել սկզբնական ճանաչումից հետո և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման գործընթացում ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը, ինչպես նաև վերականգնվող դրամական միջոցների հոսքերի գնահատման համար օգտագործվող հիմնական ենթադրությունները:

Հարկային օրենսդրություն

ՀՀ հարկային օրենսդրությունը ենթակա է տարակարծիք մեկնաբանությունների:

Գուղվիլի արժեզրկում

Բանկը գնահատում է գուղվիլը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի համար՝ պարզելու համար, թե արդյոք առկա են արժեզրկման օբյեկտիվ հայտանիշներ: Գուղվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորների փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա:

**Ծանոթագրություն 3 Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ**

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Տոկոսային եկամուտ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	52,596	202,200	292,479
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված անորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերից և փոխառություններից	6,727,597	5,987,915	12,498,845
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	1,536,174	1,297,115	2,596,906
Տոկոսային եկամուտ "Ռեպո" պայմանագրերից	113,694	324,875	688,467
Այլ տոկոսային եկամուտ	9,215	17,587	37,556
ԸՆդամենը	8,439,276	7,829,692	16,114,253

Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված ավանդների և վարկերի դիմաց	2,625,258	2,962,066	5,697,857
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	1,345,456	1,198,591	2,422,126
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	397,331	394,816	812,904
Տոկոսային ծախսեր "Ռեպո" պայմանագրերի դիմաց	33,330	83,492	97,396
Այլ տոկոսային ծախսեր	26,483	55,171	154,676
ԸՆդամենը	4,427,858	4,694,136	9,184,959

Ջուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	4,011,418	3,135,556	6,929,294
--	------------------	------------------	------------------

**Ծանոթագրություն 4 Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ
և ծախսեր
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ**

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Դրամարկղային գործառնություններից	54,103	62,800	141,461
Հաշվարկային ծառայություններից	346,191	370,895	829,166
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	19,575	6,215	12,722
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	72,940	159,309	380,624
Վճարային քարտերի սպասարկումից	318,785	280,019	637,021
Լոնբարդային վարկերի տրամադրումից եկամուտ	-	-	-
Այլ կոմիսիոն վճարներ	-	-	-
ԸՆդամենը	811,594	879,238	2,000,994

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	28,401	75,950	167,812
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	333,655	209,575	561,521
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	5,311	2,039	3,078
Արտադրություն և արժեթղթերով գործառնություններից	18,263	23,412	37,384
Այլ կոմիսիոն վճարներ	29,130	17,922	40,329
Ընդամենը	414,760	328,898	810,124

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	396,834	550,340	1,190,870
--	----------------	----------------	------------------

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Եկամուտ շահաբաժիններից	-	-	1,494
Ընդամենը	-	-	1,494

**Ծանոթագրություն 5 Ջուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից
Շահութ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումներ**

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Շահութ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	-	-	-
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-
աժանցյալներից	-	-	-
Շահութ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	6,400	8,637	(25,467)
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	-	-	-
աժանցյալներից	6,400	8,637	(25,467)
Ընդամենը	6,400	8,637	(25,467)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից զուտ եկամուտ

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝	42,789	9,252	34,838
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	42,789	9,252	34,838

ածանցյալներից	-	-	-
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	75,845	39,355	153,407
բաժնետոմսերից	-	-	-
պարտքային արժեթղթերից	75,845	39,355	153,407
ածանցյալներից	-	-	-
Ընդամենը	118,634	48,607	188,245

Արտարժույթային գործառնություններից

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	428,897	443,504	1,044,426
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(50,001)	(10,750)	16,590
Ընդամենը	378,896	432,754	1,061,016

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներից և հուշադրամներից

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	8,497	28,073	49,318
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(2,295)	44	1,053
Ընդամենը	6,202	28,117	50,371

Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	510,132	518,115	1,274,165
---	----------------	----------------	------------------

Ծանոթագրություն 6 "Այլ գործառնական եկամուտներ" Այլ գործառնական եկամուտ

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	123,782	243,876	470,744
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	1,151	(328)	(385)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	1,954	(105,558)	(198,260)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-	-
Այլ եկամուտներ	100,322	61,811	125,419
Ընդամենը	227,209	199,801	397,518

Ծանոթագրություն 7 "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ"

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Սկզբնական մնացորդ	9,326	55,916	55,916
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	4,698	47,160	44,995
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(13,311)	(34,281)	(61,010)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(8,613)	12,879	(16,015)
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	11,602	(67,502)	(30,575)
Վերջնական մնացորդ	12,315	1,293	9,326

Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Սկզբնական մնացորդ	30,429	58,688	58,688
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	15,087	66,761	88,610
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(11,070)	(64,195)	(107,919)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	4,017	2,566	(19,309)
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	2,834	22,829	(8,950)
Վերջնական մնացորդ	37,280	84,083	30,429

Հաճախորդներին տրված անորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխատվությունների գծով	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Սկզբնական մնացորդ	3,377,433	2,567,190	2,567,190
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	1,813,135	1,759,874	5,201,312
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(2,253,146)	(1,997,954)	(5,157,269)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(440,011)	(238,080)	44,043
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	225,378	1,166,678
Պահուստի օգտագործում	425,854	(222,376)	(400,478)
Վերջնական մնացորդ	3,363,276	2,332,112	3,377,433

Ներդրումների գծով	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Սկզբնական մնացորդ	204,864	(22,695)	210,400
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	83,437	43,899	78,642
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	-	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	83,437	43,899	78,642

Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	(87,043)	(21,204)	(84,178)
Վերջնական մնացորդ	201,258	-	204,864

Այլ ակտիվների գծով	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Սկզբնական մնացորդ	15,183	32,622	32,622
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	317,291	906,953	1,271,126
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(304,192)	(908,710)	(1,319,402)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	13,099	(1,757)	(48,276)
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	471	2,450
Պահուստի օգտագործում	(14,511)	37,639	28,387
Վերջնական մնացորդ	13,771	68,975	15,183

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Սկզբնական մնացորդ	16,661	16,136	16,136
Պահուստին կատարված մասնահանումներ	307,849	227,870	542,918
Պահուստին կատարված մասնահանումների վերադարձ	(290,281)	(222,474)	(542,407)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	17,568	5,396	511
Նախկինում հաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-	-
Պահուստի օգտագործում	307	(1)	14
Վերջնական մնացորդ	34,536	21,531	16,661

Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներից	(330,503)	(175,097)	39,596
--	------------------	------------------	---------------

Ծանոթագրություն 8 Ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.01.2020-30.06.2020	01.01.2019-30.06.2019	01.01.2019-31.12.2019
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	1,833,367	1,696,239	3,630,910
Ծախսեր սոցիալական ապահովության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	-	-	-
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	-	3,728	8,623
Գործողման ծախսեր	4,375	19,351	40,057
Ապահովագրության ծախսեր	13,798	12,775	28,974
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	152,835	117,338	272,384
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	213,262	189,242	396,408

Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	4,821	6,444	24,969
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	54,465	55,871	137,137
Տրանսպորտային ծախսեր	9,274	11,957	30,300
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	142,949	125,349	218,201
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	37,729	35,573	74,280
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	1,363	4,341	8,481
Այլ վարչական ծախսեր	423,594	28,288	183,126
ԸՆդամենը	2,891,832	2,306,496	5,053,850

* 2020թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 997 և մեկ աշխատողին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 295.7 հազ.դրամ:

* 2019թ. չորրորդ եռամսյակում Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակը կազմել է 957 և մեկ աշխատողին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձը՝ 291.73 հազ.դրամ:

Ծանոթագրություն 9 Այլ գործառնական ծախսեր

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	-	-
Ինկասացիայի համար կատարված վճարումներ	98,481	67,660	141,980
Գովազդային և ներկայացուցչական ծախսեր	7,194	28,601	86,835
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	305,521	471,366	1,262,400
Կորուստներ նյութական ակտիվների արժեզրկոմից	-	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	80,717	58,355	148,972
Այլ ծախսեր*	98,109	83,402	229,383
ԸՆդամենը	590,022	709,384	1,869,570

Ծանոթագրություն 10 Վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումներից	-	-	-
Համատեղ վերահսկվող միավորումներում ներդրումներից	-	-	-
Դուստր բանկերում ներդրումներից	-	-	-
Այլ դուստր ընկերություններում ներդրումներից	-	-	-
ԸՆդամենը	-	-	-

Ծանոթագրություն 11 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	223,070	140,000	625,749
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված՝ նախորդ ժամանակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները	-	-	-
Հետաձգված հարկի գծով ծախս	116,173	74,348	(59,071)
ԸՆդամենը	339,243	214,348	566,678

	01.01.2020- 30.06.2020	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)	01.01.2019- 31.12.2019	Արդյունավետ դրույթաչափ (%)
Շահույթը մինչև հարկումը	1,994,242	-	2,830,325	-
Շահութահարկ՝ դրույթաչափով	398,848	20	566,065	20
Հարկման նպատակով եկամուտների և ծախսերի ճշգրտումներ ոչ ժամանակավոր տարբերությունների գծով	-	-	-	-
Չհարկվող եկամուտներ	-	-	-	-
Չնվազեցվող ծախսեր	10,459	-	(3,528)	-
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում	-	-	49,443	-
Շահութահարկի գծով ծախս	(70,064)	-	(45,302)	-
Ընդամենը	339,243	-	566,678	-

	Մնացորդը 31.12.2019թ. դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Սեփական կապիտալում ճանաչված	Մնացորդը 30.06.2020թ. դրությամբ
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	826,894	(537,084)	36,226	326,036
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	278,652	(278,652)	36,226	36,226
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	-	-	-	-
Հիմնական միջոցների գծով	24,375	49,839	-	74,214
Այլ ակտիվների գծով	52,226	60,008	-	112,234
Ստեղծված պահուստների գծով	494,037	(392,493)	-	101,544
Այլ պարտավորությունների գծով	(22,396)	24,214	-	1,818
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	642,808	8,819	(438,077)	213,550
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթերի գծով	390,959	-	(438,077)	(47,118)
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող արժեթղթերի գծով	-	15,668	-	15,668
Հիմնական միջոցների գծով	71,421	(17,211)	-	54,210
Այլ ակտիվների գծով	137,410	16,082	-	153,492
Այլ պարտավորությունների գծով	43,018	(5,720)	-	37,298
Զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	184,086	(545,903)	474,303	112,486

Ծանոթագրություն 12 Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ

	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	1,654,999	1,348,681	2,263,647
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով			
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	1,654,999	1,348,681	2,263,647
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,760,731	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	0.94	0.77	1.29

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	01.01.2020- 30.06.2020	01.01.2019- 30.06.2019	01.01.2019- 31.12.2019
Հաշվետու ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ հարկումից հետո	1,859,411	1,479,542	2,493,086
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով	-	-	-
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի զուտ շահույթ (վնաս)	1,859,411	1,479,542	2,493,086
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը	1,760,731	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող համապարփակ ֆինանսական արդյունք	1.06	0.84	1.42

Ծանոթագրություն 13

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	30.06.2020	31.12.2019
Կանխիկ դրամական միջոցներ	4,511,265	7,934,729
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	2,485,172	1,784,185
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	15,570,232	12,823,585
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	164,000	944,000
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Դրամական միջոցների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(8,198)	(6,555)
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	22,722,471	23,479,944

*30.06.20թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը, որը կազմում է 10 068 445 հազ.ՀՀ դրամ:
 *31.12.19թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշվի մնացորդը ներառում է Բանկի կողմից ներգրավված միջոցների դիմաց պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը, որը կազմում է 10 010 159 հազ.ՀՀ դրամ:
 **30.06.20թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոցները հանդիսանում են Արքա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 164 000 հազ.ՀՀ դրամ:

**31.12.19թ. դրությամբ Բանկի ՀՀ ԿԲ-ում դեպոզիտները հանդիսանում են Արթուրյան վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ և կազմում են 944 000 հազ.ՀՀ դրամ:
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում/վերջում

	01.01.2020	30.06.2020	01.01.2019	31.12.2019
Կանխիկ դրամական միջոցներ	7,934,729	4,511,265	7,844,922	7,934,729
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,784,185	2,485,172	577,490	1,784,185
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	12,823,585	15,570,232	25,305,465	12,823,585
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Դեպոզիտներ ՀՀ ԿԲ-ում	944,000	164,000	942,500	944,000
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ բանկերում	50,009	26,009	9	50,009
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	1,799,086	2,983,325	4,906,616	1,799,086
Դրամական միջոցների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(6,555)	(8,198)	(1,394)	(6,555)
Ընդամենը	25,335,594	25,740,003	39,577,002	25,335,594

Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ

	30.06.2020	31.12.2019
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ	-	-
Հուշադրամներ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 14 Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.06.2020	31.12.2019
ՀՀ բանկերում	26,009	50,009
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	2,553,970	1,502,231
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	429,355	296,855
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	3,009,334	1,849,095
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ	-	-
ՀՀ ԿԲ-ում՝	-	-
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկերում՝	-	8,202,321
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	8,202,321
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ*	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝	51,773	107,886
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-

- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ*	51,773	107,886
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում՝	-	116,550
- վարկեր և ավանդներ	-	116,550
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	7,235
Ընդամենը	51,773	8,433,992
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(4,117)	(6,416)
Ձուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,056,990	10,276,671

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ		
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝	3,698,872	1,024,619
- վարկեր և ավանդներ	902,185	1,024,581
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	2,796,577	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	110	38
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝	382,037	354,484
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
-այլ	382,037	354,484
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում	392,074	526,280
- վարկեր և ավանդներ	-	-
- ֆակտորինգ	-	-
- ֆինանսական վարձակալություն	-	-
- ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
- ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
այլ*	392,074	526,280
Հաշվեգրված տոկոսներ	8,305	4,299
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,481,288	1,909,682
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ	(37,280)	(26,784)
Ձուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	4,444,008	1,882,898
Ձուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	7,500,998	12,159,569

*30.06.20թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 50 970 հազ.ՀՀ դրամ:

*31.12.19թ. դրությամբ այլ պահանջներ ՀՀ բանկերի նկատմամբ տողում արտացոլվել են բանկոմատներով կատարված գործարքների գծով այլ բանկերից ստացվելիք 107 886 հազ.ՀՀ դրամ:

**30.06.20թ. դրությամբ դեպոզիտային և ֆինանսական կազմակերպությունում 80 005.4 հազ.ՀՀ դրամ (165,8 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ, 190 049.8 հազ.ՀՀ դրամ (394.0 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար, Ինտերակտիվ Բրոկերս ՍՊԸ-ում 108 741.6 հազ.ՀՀ դրամ (225.4 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար, 1 577.7 հազ.ՀՀ դրամ (2.9 հազ. ԵՎՐՈ) գումար և 1 181.0 ՀՀ դրամ (3.3 հազ. Կանադական դոլար)՝ հաճախորդների համար արժեթղթեր ձեռք բերելու համար:

**31.12.19թ. դրությամբ դեպոզիտային և ֆինանսական կազմակերպությունում 79 161.3 հազ.ՀՀ դրամ (165 ,02 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Մաստեր քարտ, 189 001.8 հազ.ՀՀ դրամ (394 000 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար Վիզա քարտ համակարգով գործարքներ իրականացնելու համար, Ինտերակտիվ Բրոկերս ՍՊԸ-ում 97 475.9 հազ.ՀՀ դրամ (203.2 հազ ԱՄՆ դոլար) գումար, 4 861.2 հազ.ՀՀ դրամ (9.05 հազ. ԵՎՐՈ) գումար և 1 333.9 ՀՀ դրամ (3.6 հազ. Կանադական դոլար)՝ հաճախորդների համար արժեթղթեր ձեռք բերելու համար:

Ծանոթագրություն 16

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	30.06.2020	31.12.2019
Վարկեր,այդ թվում՝	111,697,208	107,058,515
ՀՀ Կառավարությանը	1,898,058	2,103,552
տեղական ինքնակառավարման մարմիններին		
հիպոթեքային	20,307,912	19,588,611
Օվերդրաֆտ	8,226,877	11,047,198
Վարկային քարտեր	24,616,176	20,315,440
Ֆակտորինգ	-	65,505
Ֆինանսական լիզինգ	118,050	145,781
Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ և ստացվելիք վճարներ	864,167	666,386
Ընդամենը վարկեր	145,522,478	139,298,825
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(3,363,276)	(3,377,433)
Ընդամենը զուտ վարկեր	142,159,202	135,921,392

30.06.20. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված, ինչպես նաև Բանկի և վերջիններիս հետ համատեղ ծրագրերի միջոցներով տեղաբաշխվել է 50 409 304 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 1 693 հատ վարկ:

31.12.19թ. դրությամբ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ներգրավված, ինչպես նաև Բանկի և վերջիններիս հետ համատեղ ծրագրերի միջոցներով տեղաբաշխվել է 52 533 428 հազ. ՀՀ դրամ գումարի 1 898 հատ վարկ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	30.06.2020		31.12.2019	
	գումար	գումար	գումար	վարկառուների քանակ
Բանկեր	-	-	116,550	1
Ֆինանսական կազմակերպություններ	3,698,763	31	1,024,581	20
Պետական ձեռնարկություններ	1,898,058	18	2,862,100	13
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	69,821,118	1,268	70,223,929	1,265

խոշոր ձեռնարկություններ	11,085,901	97	12,032,878	136
փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	58,735,217	1,171	58,191,051	1,129
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	64,223,698	39,184	56,449,382	36,081
սպառողական վարկեր	14,672,153	24,378	12,396,900	21,937
հիփոթեքային վարկեր	20,307,912	1,479	19,588,611	1,438
վարկային քարտեր	24,602,879	10,767	20,287,856	10,306
այլ վարկեր	4,640,754	2,560	4,176,015	2,400
Անհատ ձեռնարկատերեր	8,715,437	1,000	9,097,028	1,032
Հաշվեգրված տոկոսներ	872,472	-	670,720	-
Ընդամենը	149,229,546	41,501	140,444,290	38,412
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(3,391,262)	-	(3,404,217)	-
Ընդամենը զուտ վարկեր	145,838,284	41,501	137,040,073	38,412

30.06.2020թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 33 042 232 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 21.36%-ը և նորմատիվային կապիտալի 87.31%-ը:

31.12.2019թ. դրությամբ բանկի խոշոր փոխառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի և պայմանական պարտավորությունների ընդհանուր գումարը կազմել է 35 565 880 հազ դրամ, որը կազմել է վարկային և պայմանական պարտավորությունների պորտֆելի 23.6%-ը և նորմատիվային կապիտալի 97.83%-ը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների	30.06.2020	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2019	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	11,674,781	8.07	10,671,075	7.70
Գյուղատնտեսություն	4,759,319	3.29	4,266,322	3.08
Շինարարություն	12,560,379	8.68	11,436,505	8.25
Տրանսպորտ և կապ	5,032,235	3.48	5,290,645	3.82
Առևտուր	26,370,503	18.23	29,357,213	21.18
Սպառողական	39,214,740	27.11	32,630,364	23.54
Հիփոթեքային վարկեր	20,307,912	14.04	19,588,611	14.13
Սպասարկման ոլորտ	11,655,596	8.06	12,382,763	8.93
Այլ	13,082,846	9.04	13,008,941	9.39
Հաշվեգրված տոկոսներ	864,167	-	666,386	-
Ընդամենը	145,522,478	100	139,298,825	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	30.06.2020	Տոկոսային հարաբերությունը	31.12.2019	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	144,499,235	99.89	138,454,251	99.87
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	33,404	0.02	51,589	0.04
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ*	125,672	0.09	126,599	0.09
Հաշվեգրված տոկոսներ	864,167	-	666,386	-
Ընդամենը	145,522,478	100.00	139,298,825	100.00

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունն ըստ ապահովվածության	30.06.2020	31.12.2019
Անշարժ գույք	107,822,298	99,040,831
Շարժական գույք	600,679	482,646
Շրջանառու միջոցներ	107,121	174,859
Կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց երաշխիքներ	9,349,364	11,096,727
Թանկարժեք զարդեր, ոսկու ջարդոն	12,363,369	10,252,441
Դրամական հոսքեր	12,735,248	12,688,376
Դրամական միջոցներ	291,101	355,088
Արժեթղթեր	1,676,564	3,410,697
Այլ	576,734	1,797,160
Ընդամենը վարկեր	145,522,478	139,298,825

Ծանոթագրություն 17

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	30.06.2020	31.12.2019
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	18,065,080	23,498,663
- գանձապետական պարտատոմսեր	18,065,080	23,498,663
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲ+(Բա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	18,065,080	23,498,663

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	30.06.2020		31.12.2019	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից "Գ -" և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-

- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	8,730,264	85,780	14,598,525	85,780
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	8,730,264	-	14,598,525	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	85,780	-	85,780
- այլ	-	-	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	8,730,264	85,780	14,598,525	85,780

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	30.06.2020		31.12.2019	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	290,875	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	290,875	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	-	1,342	-	1,342
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	1,342	-	1,342
- այլ	-	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	-	-	-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	1,342	290,875	1,342

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր վերագնահատում	-	-
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր	26,882,466	38,475,185

Ծանոթագրություն 18

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

Պետական արժեթղթեր	30.06.2020	31.12.2019
ՀՀ Պետական պարտատոմսեր	9,105,042	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	9,105,042	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
ԲԲ+(Բա1) և ցածր վարկանիշ ունեցող,ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում	-	-
- գանձապետական պարտատոմսեր	-	-
- կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
-այլ	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	9,105,042	-

	30.06.2020		31.12.2019	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր				
Ա-/ԱՅ/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից "Գ -" և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի	-	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի	4,362,340	-	-	-
- երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	4,362,340	-	-	-
- կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ	-	-	-	-
- ավանդային հավաստագրեր	-	-	-	-
- կապիտալի գործիքներ	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-
Պետական արժեթղթերի գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(62,270)	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	4,300,070	-	-	-

Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	13,405,112	-
---	------------	---

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 30.06.20թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
"ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ" ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	60,715	6.25
"ԱՔՈՎ ՔՐԵԴԻՏ ՈՒՓՈՐԹԻՆԳ" ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	25,065	4.69
"ՍՎԻՅԹ" համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	30.12.16.թ.	1,342	0.0
Ընդամենը				87,122	

Ներդրումներ այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում 31.12.19թ. դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
"ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ" ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	60,715	6.25
"ԱՔՈՎ ՔՐԵԴԻՏ ՈՒՓՈՐԹԻՆԳ" ՓԲԸ	տեղեկատվական ծառայություններ	Հայաստանի Հանրապետություն	30.12.16.թ.	25,065	4.69
"ՍՎԻՅԹ" համակարգ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	Բելգիա	30.12.16.թ.	1,342	0.0
Ընդամենը				87,122	

2019թ. և 2020թ. երկրորդ եռամսյակում ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում չեն կատարվել:

Ծանոթագրություն 20 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

Հոդվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա - միջոցներ	Վարձ. գույքի բարելավումներ	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք							
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	4,305,460	3,111,002	1,627,960	173,492	409,274	1,312,984	10,940,172
Սկզբնական մնացորդի ճշգրտում	(7,456)	(15,866)	(4,396)	-	24,784	8,967	6,033
Ավելացում	20,968	270,028	415,264	87,065	50,269	97,980	941,574
Օտարում	-	(108,025)	(42,798)	(19,650)	(7,226)	-	(177,699)
Վերադասակարգում							-
Դուրսգրում	-	(1,245)	(13,776)	-	(40,584)	-	(55,605)
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	4,318,972	3,255,894	1,982,254	240,907	436,517	1,419,931	11,654,475
Մնացորդի ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Ավելացում	18,815	50,472	22,639		955	6,937	99,818
Օտարում		(32,777)	(44,485)		(22,342)		(99,604)
Վերադասակարգում		398	(398)				-
Դուրսգրում			(5,756)		(5,590)		(11,346)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	4,337,787	3,273,987	1,954,254	240,907	409,540	1,426,868	11,643,343
Կուտակված մաշվածություն							-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում	805,367	2,291,627	1,293,539	143,012	205,368	533,365	5,272,278
Մնացորդի ճշգրտում	-	386	(384)	-	-	(1,810)	(1,808)
Ավելացում	89,897	266,611	103,206	7,225	14,484	116,598	598,021
Օտարում	-	(108,025)	(42,798)	(19,650)	(7,226)	-	(177,699)
Դուրսգրում	29,906	(1,245)	(13,776)	-	(35,218)	-	(20,333)
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	925,170	2,449,354	1,339,787	130,587	177,408	648,153	5,670,459
Մնացորդի ճշգրտում		52	1,125		12,292		13,469
Ավելացում	60,316	137,095	71,238	6,810	7,002	62,066	344,527
Օտարում		(32,777)	(44,485)		(22,342)		(99,604)
Վերադասակարգում		320	(320)				-
Դուրսգրում			(5,756)		(5,590)		(11,346)
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	985,486	2,554,044	1,361,589	137,397	168,770	710,219	5,917,505
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	3,352,301	719,943	592,665	103,510	240,770	716,649	5,725,838
Նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում	3,393,802	806,540	642,467	110,320	259,109	771,778	5,984,016

Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում	30.06.2020	31.12.2019
Կապիտալ ներդրումներ բանկի հիմնական միջոցներում	5,009,189	5,212,238
Կապիտալ ներդրումներ բանկի ոչ նյութական ակտիվներում	716,649	771,778
Ընդամենը	5,725,838	5,984,016

2020թ. երկրորդ եռամսյակի ընթացքում շահագործումից դուրս 16 566 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

2019թ. ընթացքում շահագործումից դուրս 473 429 հազ.դրամի հիմնական միջոց և ոչ նյութական ակտիվ հանձնվել է շահագործման:

Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

	30.06.2020	31.12.2019
Բնագանձված գրավ	2,010,114	1,721,695
Շահագործումից հանված հիմնական միջոցներ	-	-
Ընդամենը	2,010,114	1,721,695

Ծանոթագրություն 21 Այլ ակտիվներ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	30.06.2020	31.12.2019
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	304,612	409,961
Ընդամենը	304,612	409,961
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(8,583)	(11,046)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	296,029	398,915

Դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	30.06.2020	31.12.2019
Դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	76,011	91,840
Դեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	46,196	30,186
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	2,960	8,731
Կանխավճարներ մատակարարներին	167,345	220,390
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	143,958	72,464
Այլ դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	-	-
Ընդամենը	436,470	423,611
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	(5,188)	(4,137)
Ընդամենը դեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	431,282	419,474

Այլ ակտիվներ	30.06.2020	31.12.2019
Պահեստ	42,297	54,083
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	29,198	11,857
Այլ ակտիվներ	448,299	413,481
Ընդամենը	519,794	479,421
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ.7)	-	-
Ընդամենը	519,794	479,421

Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցներ

	30.06.2020	31.12.2019
Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցներ	3,329,696	2,850,149
Օգտագործման իրավունքով ստացված հիմնական միջոցների կուտակված մաշվածություն	(251,191)	(290,144)
Ընդամենը	3,078,505	2,560,005

Ընդամենը այլ ակտիվներ	4,325,610	3,857,815
------------------------------	------------------	------------------

	30.06.2020	31.12.2019
Գուղվիլ	4,404,337	4,404,337
Գուղվիլի ամորտիզացիա	(3,741,735)	(3,741,735)
Ընդամենը գուղվիլ	662,602	662,602

Ծանոթագրություն 22
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	30.06.2020	31.12.2019
ՀՀ կենտրոնական բանկ	-	660
ՀՀ բանկերի	188	187
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	188	847
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ	2,534,734	542,980
-վարկեր	534,734	542,980
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	2,000,000	-
-այլ	-	-
ՀՀ բանկեր	2,413,055	2,398,500
-վարկեր և ավանդներ	2,413,055	2,398,500
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-սվոպ պայմանագրեր	-	-
-վարկեր և ավանդներ	-	-
-այլ	-	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր	837,943	1,196,588
-վարկեր և ավանդներ	837,943	1,188,955
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	-	7,633
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր և վարկանիշ չունեցող բանկեր	1,329	-
-վարկեր և ավանդներ	-	-
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	1,329	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	32,642	11,498
Ընդամենը	5,819,703	4,149,566
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
-ընթացիկ հաշիվներ	1,563,238	1,146,991
-վարկեր և ավանդներ	75,895,693	78,648,479
-ֆինանսական լիզինգ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	81,256	97,972
-հաշվեգրված տոկոսներ	1,195,835	1,376,207
Ընդամենը	78,736,022	81,269,649
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	84,555,913	85,420,062

30.06.2020թ. դրությամբ միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 65 627 747 հազ ՀՀ դրամ չափով վարկ:
 31.12.2019թ. դրությամբ միջազգային ծրագրերով ներգրավվել է 65 058 085 հազ ՀՀ դրամ չափով վարկ:

Ծանոթագրություն 23

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ

	30.06.2020	31.12.2019
ՀՀ կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	140,443	1,151,173
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-վարկեր	56,315	101,047
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	962	1,749
Ընդամենը	197,720	1,253,969
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	18,474,685	19,460,076
-ժամկետային ավանդներ	2,425,747	1,777,874
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	475,515	679,118
-հաշվեգրված տոկոսներ	52,197	20,611
Ընդամենը	21,428,144	21,937,679
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	145,621	150,904
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-այլ	-	-
-հաշվեգրված տոկոսներ	103	75
Ընդամենը	145,724	150,979
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	816,640	2,295,852
-ժամկետային ավանդներ	-	-
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-այլ	7,536	10,285
-հաշվեգրված տոկոսներ	23	78
Ընդամենը	824,199	2,306,215
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	-	-
-այլ	-	-
Ընդամենը	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	17,169,806	17,456,638
-ցպահանջ ավանդներ	43,855	39,595
-ժամկետային ավանդներ	35,449,951	30,398,797
-ռեպո(հետգնման) պայմանագրեր	-	-
-ժամկետային փոխառություն	1,977,670	1,966,763
-այլ	259,768	408,509
-հաշվեգրված տոկոսներ	378,445	341,893
Ընդամենը	55,279,495	50,612,195
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ		
-ընթացիկ հաշիվներ	1,483,964	1,091,707
-ցպահանջ ավանդներ	22,454	22,328
-ժամկետային ավանդներ	3,809,818	3,891,385
-	-	-

-այլ	49,284	49,012
-հաշվեգրված տոկոսներ	26,068	31,619
Ընդամենը	5,391,588	5,086,051
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	83,266,870	81,347,088

30.06.2020թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 1 649 215 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք դրամական միջոցներ:

31.12.2019թ. դրությամբ վարկերի ապահովման միջոց հանդիսացել են 2 127 563 հազ. ՀՀ դրամին համարժեք դրամական միջոցներ:

Բանկի ավանդատուների թվաքանակը

	30.06.2020	31.12.2019
ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, հիմնարկներ	35	19
Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք, հիմնարկներ	1	1
ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերեր	-	-
Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերեր	-	-
ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	5,168	4,830
Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք	71	87
Ընդամենը	5,275	4,937

Ծանոթագրություն 24

Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր

	30.06.2020	31.12.2019
Բանկի կողմից թողարկված ավանդային սերտիֆիկատներ	-	-
Բանկի կողմից թողարկված առանց տոկոսի արժեթղթեր	-	-
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	13,953,645	13,887,445
Բանկի կողմից թողարկված արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Թողարկված այլ արժեթղթեր	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	120,586	118,342
Ընդամենը	14,074,231	14,005,787

29.10.19թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 51 ամիս ժամկետայնությամբ 5.5 % եկամտաբերությամբ 3 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 120 000 հատ սովորական պարտատոմս:

03.06.19թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 51 ամիս ժամկետայնությամբ 5.5 % եկամտաբերությամբ 3 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 120 000 հատ սովորական պարտատոմս:

23.07.18թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 36 ամիս ժամկետայնությամբ 9.5 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

11.06.18թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.25 % եկամտաբերությամբ 3 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

22.01.18թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.25 % եկամտաբերությամբ 8 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

04.12.17թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 24 ամիս ժամկետայնությամբ 5.75 % եկամտաբերությամբ 1 000 000 ՀՀ դրամ ընդհանուր արժեքով 40 000 հատ սովորական պարտատոմս:

04.12.17թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.5 % եկամտաբերությամբ 5 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

02.10.17թ. Բանկի կողմից թողարկվել է 52 ամիս ժամկետայնությամբ 5.75 % եկամտաբերությամբ 5 000 000 ԱՄՆ դոլար ընդհանուր արժեքով 200 000 հատ սովորական պարտատոմս:

Ծանոթագրություն 25

Շահութակներ և վնասներ հաշվառվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն

	30.06.2020	31.12.2019
Շահութակներ և վնասներ հաշվառվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքներ`	-	-
- ֆյուչերս	-	-
- ֆորվարդ	-	-
- օպցիոն	-	-
- սվոպ	-	-
- այլ	-	-
Հեջավորման ածանցյալ գործիքներ	-	-
Այլ	-	-
Ընդամենը	-	-

Ծանոթագրություն 26 Վճարվելիք գումարներ

	30.06.2020	31.12.2019
Շահաբաժիններ	2,704	2,704
Հավատարմագրային կառավարման պայմանագրերի գծով	-	-
Ավանդների ապահովագրության գծով	40,648	40,108
Ընդամենը	43,352	42,812

Ծանոթագրություն

Հետաձգված հարկային պարտավորություն

Հետաձգված հարկային պարտավորություն	30.06.2020	31.12.2019
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	213,550	249,303
Հետաձգված հարկային ակտիվ	326,036	433,389
Ընդամենը	(112,486)	(184,086)

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն

Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	30.06.2020	31.12.2019
Կրեդիտորական պարտքեր շահութահարկի գծով	243,641	649,991
Կանխավճարներ շահութահարկի գծով	302,520	602,494
Ընդամենը	(58,879)	47,497

Ծանոթագրություն 27

Այլ պարտավորություններ

Այլ պարտավորություններ	30.06.2020	31.12.2019
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	-	-
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	75,190	74,747
Այլ հաշվարկների գծով	-	87
Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով		
- շահութահարկի գծով	-	47,497
- ԱԱՀ-ի գծով	1,178	2,000
- այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	101,202	174,707
- սոցիալական ապահովագրության վճարումների գծով	6,148	7,766
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	800,148	778,468
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	362,476	243,960
Կրեդիտորական պարտքեր կանոնադրական կապիտալի համայնման գծով	-	-

Այլ անձանց վարձակալության գծով վճարվելիք գումարներ	3,130,095	2,588,778
Այլ պարտավորություններ	242,649	308,209
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	4,719,086	4,226,219

Ծանոթագրություն 28
Կանոնադրական կապիտալ

	30.06.2020	31.12.2019
Սովորական բաժնետոմսեր	8,803,655	8,803,655
Բաժնետոմսերի քանակը	1,760,731	1,760,731
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	5000 դրամ	5000 դրամ
Արտոնյալ բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	-	-
Բաժնենասեր, փայեր	-	-
Բանկի կողմից ետ գնված բաժնետոմսերի գնման գումարը	-	-
Ետ գնված բաժնետոմսերի քանակը	-	-
ԸՆդամենը	8,803,655	8,803,655

Բանկի կողմից արտոնյալ բաժնետոմսեր չեն թողարկվել, և սեփական բաժնետոմսերի ետգնում չի կատարվել:

30.06.2020թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
"Ֆլեշ" ՍՊԸ	6,402,640	72.73%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	1,991,940	22.62%	
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	377,660	4.29%	

31.12.2019թ.

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
"Ֆլեշ" ՍՊԸ	6,402,640	72.73%	վառելիքի ներմուծում, մեծածախ և մանրածախ առևտուր
Բեգլարյան Բարսեղ Գերասիմի	1,991,940	22.62%	
Ռուռալ Իմպուլս Ֆինանսերս II Ս.Ա. ՍԻԿԱՎ-ՍԻՖ	377,660	4.29%	միջազգային ֆինանսական գործունեություն

Կանոնադրական կապիտալի ավելացում (դրամական միջոցներով)	30.06.2020	31.12.2019
Սովորական բաժնետոմսեր	-	-
Բաժնետոմսերի քանակը	-	-
Մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքը	5000 դրամ	5000 դրամ

2019թ. և 2020թ. երկրորդ եռամսյակում կանոնադրական կապիտալի նվազում հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի հաշվին չի կատարվել:

Ծանոթագրություն 29 Սեփական կապիտալի այլ տարրեր

	30.06.2020	31.12.2019
Էմիսիոն եկամուտ	8,031,745	8,031,745
Ընդամենը	8,031,745	8,031,745

Ծանոթագրություն 30 Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ այլ պարտավորություններ

Պահուստներ	30.06.2020	31.12.2019
-գլխավոր պահուստ	3,500,000	3,500,000
-վերազնահատման պահուստներ	-	-
-այլ պահուստներ	675,656	887,544
Ընդամենը	4,175,656	4,387,544

Ծանոթագրություն 30.1.Բանկի իրավական պարտավորությունները

30.06.2020թ. դրությամբ Բանկը իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում, և իր իրավական պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.2 Բանկի հարկային պարտավորությունները

30.06.2020թ. դրությամբ Բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները, և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհրաժեշտություն չի առաջացել:

Ծանոթագրություն 30.3 Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ

	30.06.2020	31.12.2019
Զօգտագործված վարկային գծեր	9,120,805	12,345,021
Տրամադրված երաշխիքներ	3,229,752	2,344,432
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	75,190	74,747
Ընդամենը	12,425,747	14,764,200
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	25,241	16,661
Ընդամենը	12,400,506	14,747,539

Ծանոթագրություն Զբաղիված շահույթ (վնաս)

Զբաղիված շահույթ	30.06.2020	31.12.2019
-ընթացիկ տարվա	1,654,999	2,263,656
-նախորդ տարվա	16,181,392	13,917,736
Ընդամենը	17,836,391	16,181,392

Ծանոթագրություն 31

Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Բանկի հետ կապված անձինք են համարվում բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված նրանց հետ կապված անձինք: Բանկի հետ կապված անձանց հետ գործարքներն իրականացվել են՝ ելնելով գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից:

Պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ

Բանկի հետ կապակցված անձինք 31.12.2019թ. և 30.06.2020թ. դրությամբ այլ բանկերի նկատմամբ պահանջներ չեն ունեցել:

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.06.2020				31.12.2019			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	62,711	16,142	102,593	181,446	50,328	60,941	222,803	334,072
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ	176,323	37,485	200,458	414,266	97,019	134,937	1,407,748	1,639,704
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխատվություններ	162,838	30,994	171,190	365,022	84,636	179,736	1,527,958	1,792,330
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ(համախառն)	76,196	22,633	131,861	230,690	62,711	16,142	102,593	181,446
Արժեզրկումից պահուստ	909	271	3,073	4,253	1,254	886	1,426	3,566
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	75,287	22,362	128,788	226,437	61,457	15,256	101,167	177,880
Տոկոսային եկամուտ	3,173	1,932	7,891	12,996	6,047	2,116	21,049	29,212
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	30.06.2020				31.12.2019			
	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ	բանկի բաժնետերեր և փոխկապակցված անձինք	բանկի խորհրդի անդամներ և փոխկապակցված անձինք	բանկի ղեկավարներ և փոխկապակցված անձինք	ԸՆԴԱՄԵՆԸ
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	8,466,252	461,022	207,355	9,134,629	9,594,539	107,498	78,890	9,780,927
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	55,466,457	4,678,528	510,854	60,655,839	156,990,398	3,390,384	6,321,954	166,702,736
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	58,079,451	3,394,241	629,987	62,103,679	158,118,685	3,036,860	6,193,489	167,349,034
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	5,853,258	1,745,309	88,222	7,686,789	8,466,252	461,022	207,355	9,134,629
Տոկոսային ծախս	105,687	13,087	3,325	122,099	202,674	10,744	11,455	224,873

Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30.06.2020	31.12.2019
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	-
Տարվար ընթացքում ստացված գումարներ	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային եկամուտ	-	-
Պարտավորություններ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	30.06.2020	31.12.2019
Մնացորդը ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	-	-
Տարվա ընթացքում ստացված գումարներ	-	-
Տարվա ընթացքում վճարված գումարներ	-	-
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	-
Տոկոսային ծախս	-	-

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ նախորդ տասներկու ամիսների համար	30.06.2020	31.12.2019
Բանկի խորհրդին		
- աշխատավարձ	22,691	13,190
- պարգևատրում	1,400	-
-սոց. հատկացումներ	-	-
Բանկի գործադիր մարմնին		
- աշխատավարձ	262,004	297,492
- պարգևատրում	19,562	6,810
-սոց. հատկացումներ	-	-
Ընդամենը	305,657	317,492

Ծանոթագրություն 32 Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ

Բանկային գործունեությանը բնորոշ է ֆինանսական ռիսկերի բազմազանություն և այդ գործունեությունը ենթադրում է ռիսկերի որոշակի աստիճանի և համադրությունների վերլուծություն, գնահատում, ընդունում և կառավարում:

Ռիսկերի կառավարումը Բանկն իրականացնում է բացահայտման, գնահատման և մոնիթորինգի մշտական գործընթացների, ինչպես նաև ռիսկերի սահմանաչափերի հաստատման և ներքին վերահսկողության այլ միջոցառումների միջոցով: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը էական նշանակություն ունի Բանկի շահութաբերության կայունության ապահովման գործում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների հետ կապված ռիսկերի առաջացման համար: Բանկի գործունեությունը ենթարկվում է պարտքային, իրացվելիության ռիսկերի և շուկայական ռիսկի, որն իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործառնությունների հետ կապված շուկայական ռիսկի: Բանկը նաև ենթարկվում է գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի անկախ կառավարման գործընթացը չի ներառում գործարար ռիսկերը, ինչպիսիք են միջավայրի փոփոխությունները, տեխնոլոգիաների կամ արդյունաբերության փոփոխությունները: Դրանք կառավարվում են Բանկի կողմից ռազմավարական պլանավորման գործընթացում:

Ռիսկերի կառավարման կառուցվածք

Ռիսկերի բացահայտման և վերահսկմանն ուղղված ամբողջ պատասխանատվությունը կրում է Բանկի խորհուրդը, սակայն, գոյություն ունեն ռիսկերի կառավարման և վերահսկման համար պատասխանատու առանձին անկախ մարմիններ:

Բանկի խորհուրդ

Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման ընդհանուր վերահսկողության, ռազմավարության հաստատման և ռիսկերի կառավարման սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ռիսկերի կոմիտե

Ռիսկերի կոմիտեն ընդհանուր պատասխանատվություն է կրում ռիսկերի կառավարման ռազմավարության, սկզբունքների, հայեցակարգերի, քաղաքականության և սահմանների մշակման ու կիրառման համար: Այն պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման կարևոր խնդիրների համար և վերահսկում է դրանց նկատմամբ ընդունած համապատասխան որոշումների կատարումը:

Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է գործընթացների ներդրման և իրականացման համար, որոնք կապված են ռիսկերի կառավարման հետ, որպեսզի ապահովեն կառավարման անկախ գործընթացը:

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանում

Ռիսկերի կառավարման ստորաբաժանումը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման սկզբունքների վերահսկման, քաղաքականության և Բանկի ռիսկի սահմանաչափերի համար: Յուրաքանչյուր բիզնես ստորաբաժանման կազմի մեջ մտնում է ապակենտրոնացված բաժին, որը պատասխանատու է ռիսկերի անկախ վերահսկման համար, այդ թվում սահմանված սահմանաչափերի համեմատ ռիսկի ենթարկվածության չափերի վերահսկումը, ինչպես նաև նոր արտադրանքների և համակարգված գործընթացների ռիսկի գնահատումը: Տվյալ բաժինը նաև ապահովում է ռիսկերի գնահատման և հաշվետվության համակարգում ամբողջական տեղեկատվության հավաքը:

Բանկի ֆինանսական ստորաբաժանում

Բանկի ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման, ինչպես նաև ողջ ֆինանսական համակարգի համար: Ֆինանսական ստորաբաժանումը պատասխանատվություն է կրում նաև Բանկի իրացվելիության ռիսկի և ֆինանսավորման ռիսկի համար:

Ներքին աուդիտ

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում ներքին աուդիտի բաժնի կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի բաժինը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են այն մեթոդով, որն արտացոլում է ինչպես սպասվող կորուստը, որը հնարավոր է սովորական գործունեության ընթացքում, այնպես էլ անսպասելի կորուստները, որոնք իրենցից ներկայացնում են փաստացի ամենաշատ կորուստների արժեքը ըստ վիճակագրական մոդելների հիմքի: Մոդելում կիրառվում են նախորդ փորձից ստացված և

շտկված հնարավորությունների նշանակությունները, հաշվի առնելով տնտեսական պայմանները: Բանկը նաև մոդելավորում է "վատագույն դեպքերը", որոնք տեղ կունենան քիչ հավանական թվացող դեպքերի առաջացման ժամանակ:

Ռիսկերի մոնիթորինգը և կառավարումը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը, որը Բանկը պատրաստ է ընդունել, ընդ որում հատուկ ուշադրություն է դարձվում առանձին բնագավառների վրա: Բացի դրանից, Բանկը վերահսկում և գնահատում է իր ընդհանուր կարողությունը կրել ռիսկեր՝ կապված բոլոր տեսակի ռիսկերի և գործառնությունների համապարփակ դիրքերի հետ:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տվյալ տեղեկատվությունը բացատրություններով ներկայացվում է Տնօրինությանը, ռիսկերի կոմիտեին և բոլոր բաժինների ղեկավարներին: Հաշվետվությունը պարունակում է տեղեկություններ կրեդիտային ռիսկի համապարփակ չափի, կանխատեսումային կրեդիտային ցուցանիշների, ռիսկի սահմանված սահմանաչափերի բացառությունների վերաբերյալ, արժեքը ներառյալ ռիսկը (VaR), իրացվելիության ցուցանիշների և ռիսկի աստիճանի փոփոխության վերաբերյալ: Յուրաքանչյուր ամիս տրամադրվում է ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն ըստ բնագավառների, հաճախորդների և աշխարհագրական շրջանների: Եռամսյակային կտրվածքով ավագ ղեկավարող անձնակազմը որոշում է պահուստի ստեղծման անհրաժեշտությունը վարկային կորուստների համար: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որը պարունակում է ամբողջ անհրաժեշտ տեղեկատվությունը Բանկի ռիսկերի գնահատման և համապատասխան որոշումների կայացման համար:

Բանկի բոլոր մակարդակների համար կազմվում են ռիսկերի վերաբերյալ տարբեր հաշվետվություններ, որոնք տարածվում են, որպեսզի Բանկի բոլոր բաժիններին ապահովեն հասանելիություն ընդհանուր, անհրաժեշտ և ժամանակին համապատասխան տեղեկատվությանը:

Յուրաքանչյուր օր անց է կացվում կարճատև խորհրդակցություն ղեկավարության և Բանկի այլ աշխատակիցների մասնակցությամբ, որտեղ քննարկվում են սահմանված սահմանաչափերի պահպանումը, վերլուծվում է արժեքը ներառյալ ռիսկը VaR, ներդրումները, իրացվելիությունը, ինչպես նաև ռիսկի մակարդակում փոփոխությունները:

Ռիսկի նվազեցում

Բանկը ռիսկերի կառավարման շրջանակներում կիրառում է ածանցյալ և այլ գործիքներ դիրքերի կառավարման համար, որոնք առաջանում են տոկոսադրույքների, տարադրամների, ակցիաների արժեքի փոփոխության ռիսկի, վարկային ռիսկի ինչպես նաև ըստ նախատեսված գործարքների դիրքերի փոփոխությունների հետևանքով:

Բանկն ակտիվ կիրառում է ապահովումը, իր պարտքային ռիսկի նվազեցման համար (հավելյալ տեղեկությունը տես ստորև):

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներ

Ռիսկի կենտրոնացումները առաջանում են, երբ մի շարք գործընկերներ իրականացնում են նմանատիպ գործունեություն, կամ գործունեությունը կատարվում է միևնույն շրջանում, կամ նրանք ունեն համանման տնտեսական հատկանիշներ, և տնտեսական, քաղաքական կամ այլ

պայմաններում փոփոխության արդյունքում ցուցաբերում են նմանատիպ ազդեցություն այդ գործընկերների պայմանագրային պարտավորությունների կատարման ունակության վրա: Ռիսկի կենտրոնացումները արտացոլում են Բանկի գործունեության արդյունքների հարաբերական զգայունությունը պայմանների փոփոխություններին, որոնք ազդեցություն են ունենում կոնկրետ բնագավառի կամ աշխարհագրական շրջանի վրա:

Ռիսկի չափազանց կենտրոնացումներից խուսափելու համար, Բանկի քաղաքականությունը և գործընթացները ներառում են հատուկ սկզբունքներ, ուղղված բազմաբնույթ պորտֆելի պահպանմանը: Իրականացվում է կառավարում ռիսկի սահմանված կենտրոնացումներով:

Ծանոթագրություն 32.1 Վարկային ռիսկ

Վարկերի ապահովվածությունը

Վարկային պորտֆելի ապահովվածությունը հանդիսացող գրավները ըստ տեսակի տարբերակում ենք՝ անշարժ գույքի գրավ, շարժական գույքի գրավ և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքային մնացորդի գրավ:

Որպես անշարժ գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ՀՀ տարածքում առավել իրացվելի գոտիներում առկա բնակարանները, բնակելի տները, հասարակական նշանակության շինությունները, արտադրական նշանակության շինությունները և հողատարածքները: Հիփոթեքային վարկավորման դեպքում բնակարանները և բնակելի տները (այգետնակները) ապահովագրվում են:

Որպես շարժական գույքի գրավ կարող են հանդիսանալ ավտոտրանսպորտային միջոցները, սարքավորումները, շինարարական տեխնիկան, հոսքագծերը, որոք ունեն շուկայում առավել իրացվելի արժեք:

Ավտոտրանսպորտային միջոցների գրավադրման դեպքում գրավը ապահովագրվում է վարկի մնացորդի չափով:

Որպես ապրանքային մնացորդի և շրջանառության մեջ գտնվող ապրանքների գրավ կարող են հանդիսանալ առավել իրացվելի ապրանքատեսակները, պատրաստի ապրանքները, որոնք չունեն պիտանելիության սեղմ ժամկետներ և շուկայում սպառողների շրջանում ունեն մեծ պահանջարկ:

Որպես գրավ ընդունելի անշարժ գույքի որակական բնութագրիչներ կարող են հանդիսանալ վթարայնության կարգավիճակը, շինության արտաքին և ֆիզիկական մաշվածության ցուցանիշները, շինության կառուցման տարեթիվը և կոնստրուկցիան: Շարժական գույքի դեպքում հաշվի է առնվում գույքի ֆիզիկական վիճակը, թողարկման տարեթիվը, գույքի տեխնիկական հագեցվածությունը և մաշվածությունը: Ապրանքների որակական հատկանիշները որոշելիս հաշվի է առնվում արտադրող ֆիրմայի վարկանիշը և տվյալ ապրանքի պատրաստման ժամանակ օգտագործված նյութերի որակը, շրջանառու միջոցների վրա ունեցած ազդեցության գործոնը:

Գրավի շուկայական արժեքը ազատ մրցակցության պայմաններում նմանատիպ և նույն պարամետրերով վաճառված գույքի համեմատության ժամանակ ստացված արժեքն է: Լիկվիդացիոն արժեքը շուկայում առավել սեղմ ժամկետներում գրավի արագ իրացման արժեքն է, որը ներկայացնում է առանց շուկայական ռիսկերի գրավի իրացումը: Վարկի տրամադրման ժամանակ որպես վարկի գումարի հաշվարկի հիմք է ընդունվում գրավի գնահատված լիկվիդացիոն արժեքը, ինչով բանկը սահմանափակում է վարկի ժամկետի ընթացքում գրավի արժեքի նվազման ռիսկը: Նշված ռիսկը նվազեցվում է նաև այն հանգամանքով, որ անշարժ և շարժական գույքերի գրավով ապահովված վարկերի դեպքում վարկ/գրավի գնահատված արժեք հարաբերակցությունը չի գերազանցում 80%-ը:

Վարկեր տրամադրելիս բանկը մեծ կարևորություն է տալիս վարկառուի նախկինում ունեցած վարկերի սպասարկման պատմությանը, կայուն եկամուտների առկայությանը, մասնագիտական պատրաստվածությանը, քանզի նպատակ ունենալով ձևավորել որակապես կայուն վարկային պորտֆել, վարկերը հնարավորինս բարձր իրացվելի գրավով ապահովված լինելու փաստից բացի, առաջնային նշանակություն ունի վարկառուի պարտաճանաչությունը և վճարունակությունը վարկի սպասարկման առումով, ինչի հետևանքն է 2020թ.-ի հունիսի 30-ի դրությամբ չաշխատող վարկերը կազմում են ընդհանուր վարկային պորտֆելի 3.73 %-ը (5 421 980 հազ.դրամ): Միաժամանակ նշենք, որ 30.06.2020թ. դրությամբ վարկային ներդրումները կազմել են 145 522 478 հազ. դրամ 31.12.19թ-ի 139 298 825 հազ. դրամի փոխարեն, այսինքն՝ վարկային ներդրումներն աճել են 4.47%-ով:

Պահուստավորումների համապատասխանությունը

Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստի ձևավորումը կատարվում է Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների պահանջների համաձայն:

Ռեպո և սվոպ գործարքները

2020-թ. երկրորդ եռամսյակի ընթացքում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը կազմել է 10 327 041 հազ. դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 16 043 510 հազ. դրամի դիմաց՝ նվազելով 35.63%-ով: Տրամադրված սվոպ գործարքների ծավալը 2020թ. երկրորդ եռամսյակում կազմում է 1 353 412 հազ դրամ՝ նախորդ եռամսյակի 1 917 680 հազ. դրամի դիմաց՝ աճելով 25.42%-ով:

Աշխատակազմը

Բանկի կողմից որակապես կայուն վարկային պերտֆելի ձևավորումը արդյունք է նաև համապատասխան բարձր մասնագիտական պատրաստվածություն ունեցող մասնագետների, ներդրված աշխատանքային էթիկայի և թիմային աշխատելաոճի ունակության:

Վերահսկողություն (մոնիտորինգ) և վարկային ռիսկերի հայտնաբերում

Վարկերի սպասարկման բարձր որակը և ժամկետանց վարկերի բացակայությունը արդյունք է նաև վարկերի սպասարկման ընթացքում մշտական վերահսկողության, վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում վարկառուների հետ հարաբերությունների և մշտական կապի պահպանման, ինչի արդյունքում բանկը մշտապես տեղյակ է վարկառուի ֆինանսական վիճակից և անհրաժեշտության դեպքում արագ արձագանքում է իրավիճակի փոփոխություններին՝ ցուցաբերելով անհրաժեշտ օժանդակություն և խորհրդատվություն իրավիճակի կայունացման համար: Նշված միջոցառումները խիստ նպաստում են ժամանակին վարկային ռիսկերը բացահայտելուն և դրանք նվազեցնելուն կամ իսպառ վնասագերծելուն: Վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում մշտական հսկողություն է իրականացվում նաև վարկի նպատակային օգտագործման, վարկի ապահովման միջոցի՝ գրավի նկատմամբ, ինչը կատարվում է Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման աշխատակիցների կողմից: Վարկի նպատակային օգտագործման մոնիտորինգը իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության, վարկի օգտագործման ուղղությունների առանձնահատկությունների, վարկի կանխիկ և անկանխիկ գործարքների և այլն: Անշարժ գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է երեք ամիսը մեկ անգամ, առանձին դեպքերում՝ յուրաքանչյուր վեց ամիսը մեկ: Շարժական գույքի մոնիտորինգը իրականացվում է ըստ անհրաժեշտության՝ առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ:

Եթե շուկայում տեղի է ունեցել գնահատված անշարժ գույքի գների տատանում մոտ 20%-ի չափով, ապա ելնելով Բանկի շահերից՝ Բանկը կարող է պահանջել կատարել Գրավի վերագնահատում:

Եթե գրավի արժեքը էապես էժանացել է շուկայում, ապա Բանկի պահանջով Վարկառուն առաջարկում է ապահովել լրացուցիչ Գրավով, որը, Բանկի հետ համաձայնեցնելով, գրավադրվում է հիմնական գրավի հետ միասին:

ՀՀ տեղաբաշխված վարկերը՝ ըստ ՀՀ մարզերի տարածքում տեղաբաշխվածության

ՀՀ մարզեր	30.06.2020	31.12.2019
Երևան	113,228,746	110,130,239
Գեղարքունիքի մարզ	2,036,977	1,552,774
Շիրակի մարզ	5,491,897	4,789,994
Լոռու մարզ	2,423,567	2,170,532
Վայոց Ձորի մարզ	15,018	15,509
Արմավիրի մարզ	5,670,309	5,245,275
Սյունիքի մարզ	1,510,638	1,199,106
Տավուշի մարզ	1,718,455	1,485,225
Արագածոտնի մարզ	1,314,437	1,111,637
Կոտայքի մարզ	4,896,994	4,261,263
Արարատի մարզ	3,571,629	3,464,422
ԼՂՀ	3,483,534	3,693,230
Ընդամենը	145,362,201	139,119,206

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ
30.06.2020

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,199,911	383,654	2,113,720	25,186	22,722,471
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,755,025	711,149	2,860,711	174,113	7,500,998
Շահութավճարվող վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	142,001,181	121,362	33,426	3,233	142,159,202
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքիչքեր	26,881,124	-	1,342	-	26,882,466
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	13,405,112	-	-	-	13,405,112
Այլ ակտիվներ	12,802,282	30,794	3,388	186	12,836,650
Ընդամենը՝ ակտիվներ	219,044,635	1,246,959	5,012,587	202,718	225,506,899
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	12,412,348	12,292	8	1,099	12,425,747
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17,445,929	2,978,160	63,961,480	170,344	84,555,913
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	77,729,558	2,806,172	1,784,286	946,854	83,266,870
Այլ պարտավորություններ	18,835,791	299	579	-	18,836,669
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	114,011,278	5,784,631	65,746,345	1,117,198	186,659,452
Զուտ դիրք	105,033,357	(4,537,672)	(60,733,758)	(914,480)	38,847,447

* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն:

31.12.2019

Հողվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	19,150,803	562,358	3,701,041	65,742	23,479,944
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,352,964	844,406	1,876,039	86,160	12,159,569
Շահութակ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	135,743,855	122,762	51,733	3,042	135,921,392
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքթեր	38,182,286	-	292,899	-	38,475,185
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	12,403,143	6,588	30	453	12,410,214
Ընդամենը՝ ակտիվներ	214,833,051	1,536,114	5,921,742	155,397	222,446,304
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	14,753,908	10,039	1	252	14,764,200
Պարտավորություններ					
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14,413,102	2,984,217	67,829,460	193,283	85,420,062
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	76,110,058	2,338,840	1,344,184	1,554,006	81,347,088
Այլ պարտավորություններ	18,249,451	304	15,419	9,644	18,274,818
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	108,772,611	5,323,361	69,189,063	1,756,933	185,041,968
Զուտ դիրք	106,060,440	(3,787,247)	(63,267,321)	(1,601,536)	37,404,336

Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվները ըստ սեգմենտների և ռիսկայնության
30.06.2020

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	136,400,664	41,011	4,804,498	147	4,317,313	312
1. Արդյունաբերություն	11,486,238	204	247,358	4	4,506	1
2. Գյուղատնտեսություն	4,720,416	2,559	13,231	2	44,117	7
3. Շինարարություն	12,622,517	129	-	-	-	-
4. Տրանսպորտ և կապ	3,437,222	53	1,612,669	7	-	-
5. Առևտուր	24,907,225	1,351	1,299,614	13	282,889	7
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	7,453,406	179	1,177,731	15	3,192,078	18
7. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	38,530,166	34,772	239,476	95	711,254	274
7.1 անշարժ գույքի գրավով	20,763,705	2,477	210,258	47	531,146	76
7.2 ավտոմեքենայի գրավով	288,690	74	728	1	24,641	5
8. Տնտեսության այլ ճյուղեր	33,243,474	1,764	214,421	11	82,469	5

31.12.2019

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Ընդամենը վարկեր, այդ թվում՝	129,447,473	37,915	9,502,506	231	348,846	245
1. Արդյունաբերություն	9,971,709	214	757,767	13	-	-
2. Գյուղատնտեսություն	4,251,032	2,395	14,149	4	16,373	10
3. Շինարարություն	9,846,750	95	1,644,708	11	-	-
4. Տրանսպորտ և կապ	3,394,176	49	1,912,651	7	-	-
5. Առևտուր	28,345,717	1,397	1,104,361	30	19,370	4
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	9,274,353	201	3,178,130	19	-	-
7. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	32,289,452	31,874	270,223	137	286,538	227
7.1 անշարժ գույքի գրավով	16,393,043	2,354	209,124	67	158,954	49
7.2 ավտոմեքենայի գրավով	368,383	77	-	-	3,568	2
8. Տնտեսության այլ ճյուղեր	32,074,284	1,690	620,517	10	26,565	4

Վարկային ռիսկ պարունակող
ակտիվները ըստ տարածաշրջանների
30.06.2020.

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	136,400,665	41,011	4,804,499	147	4,317,314	312
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	136,240,388	40,991	4,804,499	147	4,317,314	312
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	123,344	13	-	-	-	-
Ռուսաստանի Դաշնություն	123,344	13	-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների),	33,650	2	-	-	-	-
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	15,830	1	-	-	-	-
Բելգիա	17,820	1	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	3,283	5	-	-	-	-
Սիրիա	2,090	2	-	-	-	-
Վրաստան	489	1	-	-	-	-
Լիբանան	703	2	-	-	-	-

31.12.2019

	Խումբ 1		Խումբ 2		Խումբ 3	
	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ
Վարկեր, այդ թվում՝	129,447,473	37,915	9,502,506	231	348,846	245
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	129,267,854	37,898	9,502,506	231	348,846	245
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	124,572	11	-	-	-	-
Ռուսաստանի Դաշնություն	124,572	11	-	-	-	-
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների),	51,965	3	-	-	-	-
Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ	15,746	1	-	-	-	-
Գերմանիա	19,906	1	-	-	-	-
Բելգիա	16,313	1	-	-	-	-
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	3,082	3	-	-	-	-
Սիրիա	1,898	1	-	-	-	-
Վրաստան	482	1	-	-	-	-
Լիբանան	702	1	-	-	-	-

Ծանոթագրություն 32.2 Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերը կամ իրական արժեքը կտատանվի այնպիսի շուկայական փոփոխականների պատճառով, ինչպիսիք են տոկոսադրույքները և արտարժույթի փոխարժեքները: Բանկը տարանջատում է շուկայական ռիսկերը առևտրային և ոչ առևտրային պորտֆելների: Առևտրային պորտֆելի շուկայական ռիսկը կառավարվում և վերահսկվում է VaR մեթոդով, որը արտացոլում է ռիսկի փոփոխականների միջև կախվածությունը: Ոչ առևտրային պորտֆելը կառավարվում և վերահսկվում է զգայունության վերլուծությունների օգնությամբ: Արտարժույթների կենտրոնացումներից բացի, Բանկը չունի շուկայական ռիսկի զգալի այլ կենտրոնացումներ:

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Խորհուրդը սահմանել է ռիսկի ընդունելի սահմանափակումները: Բանկը կիրառում է VaR (ռիսկային արժեքի) մեթոդը գնահատելու համար շուկայական ռիսկը և հնարավոր կորուստները՝ հիմնվելով մի շարք չափանիշների և շուկայի պայմանների փոփոխությունների մասին ենթադրությունների վրա: VaR-ը մեթոդ է, որն օգտագործվում է ֆինանսական ռիսկը չափելու համար՝ գնահատելով հնարավոր բացասական փոփոխությունը պորտֆելի շուկայական արժեքում որոշված վստահության մակարդակի և նշված ժամկետի համար: Բանկն օգտագործում է ամբողջական ոչ գծային VaR մոդել տոկոսադրույքների, գների տարբերությունների և տատանումների ռիսկերի համար: Այս հաշվարկները հիմնված են Մոնտե-Կառլոյի սիմուլացիաների վրա՝ ստացված փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մատրիցայից: Արտարժույթի փոխարժեքների հետ կապված VaR-ի համար Բանկն օգտագործում է փոփոխությունների/փոխազդեցությունների մոդելը: Կապիտալի գործիքներին բնորոշ ռիսկը չափվում է օգտագործելով միագործոն մոդելը:

VaR մեթոդի նպատակները և սահմանափակումները

Բանկն օգտագործում է սիմուլացիոն մոդելներ առևտրային պորտֆելի շուկայական արժեքում փոփոխությունները գնահատելու համար, որոնք հիմնված են նախորդ հինգ տարիների պատմական տվյալների վրա: VaR մոդելները նպատակ ունեն չափել շուկայական ռիսկը նորմալ շուկայական միջավայրում: Սողելը ենթադրում է, որ ռիսկի գործոններում յուրաքանչյուր փոփոխություն, որք ազդում է նորմալ շուկայական միջավայրի վրա, ենթարկվում է նորմալ բաշխման: Բաշխումը հաշվարկվում է օգտագործելով երկրաչափական պրոգրեսիայով կշռված պատմական տվյալներ: VaR-ի օգտագործումն ունի սահմանափակումներ, որովհետև այն հիմնված է պատմական կորելիացիաների և շուկայական գների տատանումների վրա և ենթադրում է, որ ապագա գնային փոփոխությունները կենթարկվեն վիճակագրական բաշխման: Այն պատճառով, որ VaR-ը տեղեկատվության տրամադրման զգալիորեն կախված է պատմական տվյալներից և չի կարող հստակորեն կանխատեսել ռիսկի գործոններում ապագա փոփոխությունները, շուկայական մեծ փոփոխությունների հավանականությունը կարող է թերագնահատված լինել, եթե ռիսկի գործոնների փոփոխությունները չհամընկնեն նորմալ բաշխման ենթադրության հետ: VaR-ը կարող է նաև թերագնահատված կամ գերագնահատված լինել կապված ռիսկի գործոնների վերաբերյալ ենթադրությունների և նման գործոնների միջև հարաբերությունների հետ որոշ գործիքների համար: Չնայած, որ դիրքերը կարող թեն փոխվել օրվա ընթացքում, VaR-ը միայն ներկայացնում է պորտֆելների ռիսկը յուրաքանչյուր գործառնական օրվա փակման դրությամբ, և այն չի հաշվարկում այն վնասները, որոնք կարող են տեղի ունենալ 99% վստահության մակարդակից դուրս:

Գործնականում, ընթացիկ առևտրային արդյունքները կարող են տարբերվել VaR-ի հաշվարկներից և, մասնավորապես, հաշվարկը չի տրամադրում շահույթների և վնասների վերաբերյալ էական տեղեկատվություն անկայուն շուկայի պայմաններում: VaR մոդելների արժանահավատությունը որոշելու համար, ընթացիկ արդյունքները պարբերաբար վերահսկվում են VaR հաշվարկների համար օգտագործվող ենթադրությունների և չափանիշների ճշմարտացիությունը ստուգելու համար: Շուկայական ռիսկի դիրքերը նույնպես ենթարկվում են

պարբերական սթրես թեստերի, համոզված լինելու համար, որ Բանկը կդիմակայի արտակարգ շուկայական իրադարձություններին:

VaR ենթադրություններ

Բանկի չափած VaR-ը 99% վստահությամբ գնահատում է պոտենցիալ վնասը, որ չի սպասվում որ կգերազանցվի, եթե ընթացիկ շուկայական ռիսկի դիրքերը անփոփոխ մնան մեկ օրվա ընթացքում: 99% վստահության միջակայքի օգտագործումը նշանակում է, որ մեկ օրվա կտրվածքով, VaR-ի արժեքը գերազանցող վնասները պետք է լինեն միջինում ոչ հաճախ քան հարյուր օրը մեկ անգամ:

Քանի որ VaR-ը Բանկի շուկայական ռիսկի կառավարման բաղկացուցիչ մասն է, բոլոր առևտրահյին գործառնությունների համար սահմանվել են VaR սահմանաչափեր, և ռիսկի չափերը վերանայվում են ամեն օր ղեկավարության կողմից:

Արտարժութային ռիսկ

Բանկը արտարժութային ռիսկի հաշվարկն իրականացնում է ՎաՌ մեթոդաբանության համաձայն: Այդ նպատակով վերցվում են արտարժութային փոխարժեքների համապատասխան ժամանակային շարքերը և արտարժութային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը և արտարժութային ՎաՌ-ը (99% վստահության մակարդակի պայմաններում), որի հիման վրա հաշվարկվում է Բանկի տվյալ օրվա արտարժութային ռիսկը:

30.06.2020

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	14,909,622	7,404,009	408,840	22,722,471
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	2,809,887	4,552,924	138,187	7,500,998
Շահութա/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառվածություններ	45,291,104	96,868,098	-	142,159,202
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեթղթեր	17,899,451	8,983,015	-	26,882,466
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	11,728,699	1,676,413	-	13,405,112
Այլ ակտիվներ	12,337,091	497,008	2,551	12,836,650
Ընդամենը՝ ակտիվներ	104,975,854	119,981,467	549,578	225,506,899
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	6,033,338	10,342,514	18,088	16,393,940
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	18,465,903	65,936,428	153,582	84,555,913
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	39,832,757	43,001,950	432,163	83,266,870
Վճարվելիք գումարներ	43,352	-	-	43,352
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	1,018,155	13,056,076	-	14,074,231
Այլ պարտավորություններ	4,548,155	170,909	22	4,719,086
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	63,908,322	122,165,363	585,767	186,659,452
Զուտ դիրք	41,067,532	(2,183,896)	(36,189)	38,847,447

Արտարժույթային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների
30.06.2020

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	-	-	-	-
Զուտ բաց դիրք*	41,067,532	(2,183,896)	(36,189)	38,847,447

31.12.2019

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	15,109,058	7,742,786	628,100	23,479,944
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	8,490,880	3,298,840	369,849	12,159,569
Շահութակներ և վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառություններ	41,861,681	94,059,711	-	135,921,392
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական արժեքաթղթեր	25,614,532	12,860,653	-	38,475,185
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-
Այլ ակտիվներ	11,842,830	562,460	4,924	12,410,214
Ընդամենը՝ ակտիվներ	102,899,398	118,544,033	1,002,873	222,446,304
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	6,156,479	8,585,965	21,756	14,764,200
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	19,016,754	66,330,994	72,314	85,420,062
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	40,672,452	40,365,810	308,826	81,347,088
Վճարվելիք գումարներ	42,812	-	-	42,812
Բանկի կողմից թողարկված արժեքաթղթեր	1,018,414	12,987,373	-	14,005,787

Այլ պարտավորություններ	3,966,852	259,300	67	4,226,219
Ընդամենը՝ պարտավորություններ	64,717,284	119,943,477	381,207	185,041,968
Զուտ դիրք	38,182,114	(1,399,444)	621,666	37,404,336

***I խմբի արտարժույթի" կազմում ներառված են՝ ԱՄՆ դոլար, ԵՎՐՈ, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Շվեյցարական ֆրանկ, Ճապոնական Իեն:

** "II խմբի արտարժույթի" կազմում ներառված են՝ Ռուսաստանյան ռուբլի, Ուկրաինական գրիվնա, ՄԱԷ դիրխամ, Վրացական լարի:

Արտարժույթային ռիսկ ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների

31.12.2019

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ֆորվարդային գործիքների գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	-	-	-
- պահանջներ	-	-	-	-
Սվոպերի գծով	-	-	-	-
- պարտավորություններ	-	479,700	-	479,700
- պահանջներ	479,613	-	-	479,613
Զուտ դիրք ըստ ածանցյալ ֆինանսական գործիքների	479,613	(479,700)	-	(87)
Զուտ բաց դիրք*	38,661,727	(1,879,144)	621,666	37,404,249

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում

2020 թ. երկրորդ եռամսյակում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների միջին կուտակային ճեղքվածքը դրական է 13 985 216 հազ. դրամ նախորդ եռամսյակի դրական 13 979 662 հազ. դրամի դիմաց, այսինքն՝ բանկի զգայունությունը ըստ ակտիվների նվազել են: Միջին կուտակային ճեղքվածքը 2020թ-ի երկրորդ եռամսյակում նախորդ եռամսյակի համեմատ նվազել է 5 554 հազ. դրամով:

30.06.2020 թ-ի դրությամբ տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցությունը 31.03.2020թ.-ի համեմատ աճել է 0.02 տոկոսային կետով՝ կազմելով դրական 107.93% նախորդ եռամսյակի դրական 107.91% -ի դիմաց:

Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքը և դրանց հարաբերակցության դինամիկան 2019թ.-2020թ.

ԱՄՍԱԹԻՎ	Կուտակային ճեղքվածք	Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցություն (%)
31.01.19.	2,716,792	101.50
28.02.19.	7,583,029	104.30
31.03.19.	7,328,504	104.17
30.04.19.	8,448,251	104.49
31.05.19.	7,172,510	104.03
30.06.19.	10,115,921	105.76
31.07.19.	9,121,893	105.23
31.08.19.	8,214,108	104.80
30.09.19.	13,084,056	107.70
31.10.19.	13,535,655	107.65
30.11.19.	15,161,879	108.57
31.12.19.	15,194,239	108.56
31.01.20.	14,994,887	108.58
28.02.20.	14,700,807	108.30
31.03.20.	12,243,293	106.86
30.04.20.	11,367,857	106.34
31.05.20.	15,196,276	108.72
30.06.20.	15,391,516	108.72

Բանկը յուրաքանչյուր ամսվա (միջին օրական կտրվածքով) հաշվարկում է ներգրավված միջոցների (ռեսուրսների) արժեքը՝ կիրառելով սեփական մեթոդաբանությունը: Հաշվարկը իրականացվում է նաև առանձին՝ ըստ ժամկետային և ցպահանջ ներգրավված միջոցների: Արդյունքները յուրաքանչյուր ամիս քննարկվում են Բանկի ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի կողմից, և կիրառում են տեղաբաշխված միջոցների արժեքի (տոկոսադրույքի) որոշման

30.06.2020

Չողվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	ընդամենը	արտար- վածություն	ընդամենը	արտար- վածություն	ընդամենը	արտար- վածություն	ընդամենը	արտար- վածություն	ընդամենը	արտար- վածություն	ընդամենը	արտար- վածություն
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկ., այդ թվում՝	2,539,277	2,668,948	59,979	48,260	101,184	-	-	-	10,089	676,645	-	20,422
- վարկեր	-	48,272	-	48,260	101,184	-	-	-	10,089	676,645	-	20,422
- ավանդ	-	2,417,736	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- հետզն. պայման..	2,539,277	202,940	59,979	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրված անորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ, փոխատվություններ, այդ թվում՝	-	3,261	860,982	159,375	3,224,639	3,510,971	3,352,470	8,724,701	13,825,594	14,652,360	24,528,045	72,680,080
- վարկեր	-	3,261	860,982	159,375	3,224,639	3,510,971	3,352,470	8,724,701	13,818,099	14,652,360	24,508,139	72,588,740
- ֆատկորինգ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- լիզինգ	-	-	-	-	-	-	-	-	7,495	-	19,906	91,340
- հետզնման պայմանագրեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	1,569	-	3,033	-	21,626	71,602	14,506,660	5,253,082	3,279,441	1,204,203
երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	-	-	1,569	-	3,033	-	21,626	71,602	14,506,660	5,253,082	3,279,441	1,204,203

Հետզման պայմ. գրավադրվ. արժեքը.	-	-	-	-	-	-	-	-	2,043,537	2,425,228	-	28,900
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեքներ	-	-	-	-	-	-	1,753,794	319,976	5,017,335	1,374,278	2,958,462	-
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	34,599	11,598	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	2,573,876	2,683,807	922,530	207,635	3,328,856	3,510,971	5,127,890	9,116,279	35,403,215	24,381,593	30,765,948	73,933,605

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	2,888,419	676,598	-	2,414,522	-	444,823	45,109	387,511	2,491,300	37,654,320	12,978,273	24,492,265
- վարկեր	-	-	-	-	-	444,823	-	387,511	350,385	36,974,840	12,978,273	24,492,265
- ավանդներ	886,640	676,598	-	-	-	-	45,109	-	2,140,915	679,480	-	-
- հետզման պայմ. եր	2,001,779	-	-	2,414,522	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	23,665,656	14,511,796	34,468	30,274	137,677	81,391	247,410	261,454	14,837,352	26,354,410	126,552	2,045,884
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	57,277	-
- ավանդներ	23,665,656	14,511,796	34,468	30,274	137,677	81,391	247,410	261,454	14,837,352	26,354,410	69,275	57,648
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,988,236
Բանկի կողմից թողարկված արժեքներ, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	1,018,155	13,056,076	-	-
- այլ պարտատոմսեր	-	-	-	-	-	-	-	-	1,018,155	13,056,076	-	-
Ներգրված այլ միջոցներ	6,989	75,190	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	26,561,064	15,263,584	34,468	2,444,796	137,677	526,214	292,519	648,965	18,346,807	77,064,806	13,104,825	26,538,149
Զուտ դիրք	(23,987,188)	(12,579,777)	888,062	(2,237,161)	3,191,179	2,984,757	4,835,371	8,467,314	17,056,408	(52,683,213)	17,661,123	47,395,456

31.12.2019

Յուղվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	իսկ	արտա-իսկ	իսկ	արտա-իսկ	իսկ	արտա-իսկ	իսկ	արտա-իսկ	իսկ	արտա-իսկ	իսկ	արտա-իսկ
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	8,209,521	1,633,287	-	-	101,163	340,370	-	-	1,212	563,871	-	22,264
-վարկեր	-	-	-	-	101,163	340,370	-	-	1,212	563,871	-	22,264
-ավանդ	-	1,516,702	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- հետգն. պայմանագ.	8,209,521	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-այլ	-	116,585	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Հաճախորդներին տրվ. ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ, այդ թվում	758,549	3,675	818,921	126,504	3,252,304	9,030,622	3,234,707	4,460,221	12,014,743	14,752,888	22,207,190	68,638,501
- վարկեր	758,549	3,675	758,466	126,504	3,247,254	9,030,622	3,234,707	4,460,221	12,005,012	14,752,888	22,183,616	68,525,134
- ֆատկորինգ	-	-	60,455	-	5,050	-	-	-	-	-	-	-
-լիզինգ	-	-	-	-	-	-	-	-	9,731	-	23,574	113,367
- հետգն. պայմանագ.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Շահութ./վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող արժեթղթեր, այդ թվում	-	-	-	100,154	-	475,960	1,152,928	560,818	21,909,658	9,997,507	2,462,824	1,726,214
- երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ	-	-	-	100,154	-	475,960	1,152,928	560,818	21,909,658	9,997,507	2,462,824	1,726,214
Հետգնման պայմանագրերով	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

գրավադրված արժեթղթեր												
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ	22,155	8,031	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	8,990,225	1,644,993	818,921	226,658	3,353,467	9,846,292	4,389,635	5,021,039	33,925,613	25,314,266	24,670,014	70,386,979

Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում՝	807,838	2,739,111	-	-	50,121	563,860	30,146	633,992	5,639,663	34,141,099	12,424,055	28,284,385
- վարկեր	-	2,399,298	-	-	-	563,860	-	633,992	2,764,864	33,987,455	12,424,055	28,284,385
- ավանդներ	807,838	339,813	-	-	50,121	-	30,146	-	2,874,799	153,644	-	-
- հետզնման պայամանագրեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝	26,332,028	14,188,228	80,114	142,266	348,048	559,748	784,183	1,325,606	10,974,820	22,126,926	164,368	2,022,656
- վարկեր	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	102,796	-
- ավանդներ	26,332,028	14,188,228	80,114	142,266	348,048	559,748	784,183	1,325,606	10,974,820	22,126,926	61,572	45,386
-այլ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,977,270
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր, այդ թվում՝	-	-	-	-	-	-	-	-	1,018,414	12,987,373	-	-
- այլ պարտատուներ	-	-	-	-	-	-	-	-	1,018,414	12,987,373	-	-
Ներգրված այլ միջոցներ	17,386	-	-	-	-	74,747	-	-	-	-	-	-
Ընդամենը	27,157,252	16,927,339	80,114	142,266	398,169	1,198,355	814,329	1,959,598	17,632,897	69,255,398	12,588,423	30,307,041
Զուտ դիրք	(18,167,027)	(15,282,346)	738,807	84,129	2,955,298	8,648,597	3,575,306	3,061,441	16,292,716	(43,941,132)	12,081,591	40,079,938

Տոկոսադրույքի ռիսկն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Տոկոսադրույքի ռիսկի հաշվարկման համար կիրառվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելը" (GAP մոդել), որը հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Տոկոսադրույքի փոփոխությունների նկատմամբ բանկի զգայունությունը գնահատելու համար հաշվարկվում է "ճեղքվածքի հարաբերակցություն" (GAP/ASSETS) ցուցանիշը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի հարաբերությունը ակտիվներին:

Տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների միջին տոկոսադրույքներ

Հոդվածի անվանումը	30.06.2020		31.12.2019	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում՝	5.93	6.86	5.42	6.52
- միջբանկային վարկեր	-	-	-	5.50
- միջբանկային ռեպո	-	-	5.56	-
- միջբանկային տոկոսային սվոպ	-	-	-	-
- միջբանկային ավանդ	-	-	-	-
Հաճախորդներին ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխատվություններ	11.89	8.8	11.67	8.52
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	9.48	5.78	10.68	6.00
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	8.90	5.00	-	-
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	8.01	5.58	8.27	6.10
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	8.99	3.26	8.77	4.29
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	9.50	5.47	9.50	5.46

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների պատճառով Բանկի ֆինանսական գործիքների արժեքի փոփոխության և դրա հետևանքով ֆինանսական կորուստներ կրելու հավանականությունն է:

Ծանոթագրություն 32.3 Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիության ռիսկը Բանկի կորուստներ կրելու և/կամ ստանձնած պարտավորությունների չկատարելու հավանականությունն է, որն առաջանում է ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցների ժամկետային կառուցվածքի ճեղքվածքի կամ ակտիվների վաճառքի սահմանափակ կամ ոչ շահավետ հնարավորությունների արդյունքում:

Իրացվելիության ռիսկը պարունակում է ռիսկերի հետևյալ երկու տեսակները՝ 1.Արժուքային ռիսկ, որն առաջանում է արժույթի շուկայական փոխարժեքի տատանման հետևանքով և իրենից ներկայացնում է արժուքային փոխարժեքների տատանումներից առաջացող դրամական կորուստների հավանականությունը:

2. Տոկոսադրույքի ռիսկ, որն իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով առաջացող ռիսկը:

Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումն իրականացնում են Բանկի Վարչությունը, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը և Գանձապետը՝ Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված իրավասությունների շրջանակներում և կարգով:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար Բանկը կիրառում է հետևյալ մեթոդները՝

1. Վերլուծվում են իրացվելիության ռիսկի սահմանափակման նպատակով Բանկում սահմանված ցուցանիշները և գնահատվում են դրանց մակարդակները.
2. Պարբերաբար դիտարկվում են Բանկի հաշվեկշռի կառուցվածքի փոփոխման միտումները, դրամական հոսքերի փաստացի և կանխատեսվող ծավալները, որի հիման վրա գնահատվում է իրացվելիության ռիսկը.
3. Իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման և պակասորդի ներգրավման գործընթացի արդյունավետության վերլուծություն և գնահատում.
4. Բանկի պարտավորությունների (այդ թվում՝ ավանդային բազայի) բազմազանեցման (դիֆերսիֆիկացիայի) մակարդակի վերլուծություն և գնահատում

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման և սահմանափակման համար Բանկը սահմանում է հետևյալ նորմատիվները՝

1. Բանկում կանխիկ դրամական միջոցների և ակտիվների նվազագույն հարաբերակցությունը (3%)
2. Բանկի արտարժույթային բաց դիրքի առավելագույն սահմանաչափը.
3. Բանկի ընդհանուր իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (25%)
4. Բանկի ընթացիկ իրացվելիության նվազագույն սահմանաչափը (65%)
5. Ֆինանսավորման աղբյուրների կենտրոնացումների սահմանափակումները.
6. Բանկի կողմից տրամադրվող վարկային գծերի ընդհանուր ծավալ և Բանկի ընդհանուր կապիտալ առավելագույն հարաբերակցությունը (60%):

Իրացվելիության ռիսկի թուլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Իրացվելիության ռիսկի ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Վարչության կողմից, որը՝

1. Բանկի Խորհրդի կողմից հաստատված քաղաքականություններով և կանոնակարգերով տրված իրավասությունների սահմաններում ապահովում է իրացվելիության կառավարմանն առնչվող սահմանաչափերի պահպանումը.
2. Հսկողություն է սահմանում և միջոցներ ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համասանությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ.
3. Քննարկում և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ ներքին իրավական ակտերը:

Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը, որը՝

1. Ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի տեղաբաշխման, պակասորդի ներգրավման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ.
2. Կարճաժամկետ (մինչև 3 ամսվա կտրվածքով) ռեսուրսների ներգրավման և տեղաբաշխման փաթեթի կառուցվածքի փոփոխության հետ կապված ընդունում է որոշումներ՝ հիմնվելով Բանկի անցած ժամանակաշրջանի գործունեության վերլուծության, կարճաժամկետ և միջին ժամկետի կանխատեսումների արդյունքների վրա.
3. Ընդունում է որոշումներ Բանկի ընդհանուր դրամային և արտարժույթային իրացվելիության ապահովման վերաբերյալ
4. Ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման ոլորտում Բանկի քաղաքականության իրագործումը:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարմանն առնչվող օպերատիվ, ամենօրյա խնդիրները յուրաքանչյուր օր Գանձապետի ներկայացմամբ քննարկվում են Բանկի Գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների (Գլխավոր հաշվապահի, Դիլինգ կենտրոնի տնօրենի, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման, Ռազմավարության, մեթոդաբանության և ռիսկերի գնահատման վարչությունների պետերի) մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը, որը - համակարգում է Բանկի այն ստորաբաժանումների աշխատանքը, որոնց գործառնություններն ազդում են իրացվելիության մակարդակի վրա, հսկում է ներբանկային դրամաշրջանառությունը

- ամփոփում և վերլուծում է իրացվելիության մակարդակի, դրամարկղային գործառնությունների վերաբերյալ պատասխանատու ստորաբաժանումների ամենօրյա տեղեկատվությունը և նախապատրաստում է միջոցների կառավարման վերաբերյալ առաջարկություններ

- ապահովում է իրացվելիության ռիսկի կառավարման վերաբերյալ Բանկի Վարչության, Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովի որոշումների, Գործադիր տնօրենի հանձնարարականների կատարումը:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար վերահսկվում են հետևյալ ցուցանիշները՝

-ՀՀ կենտրոնական բանկում թղթակցային հաշիվների և պարտադիր պահուստների միջոցները և ներդրված ավանդները

-Թանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ձուլակտորները

-ՀՀ պետական պարտատոմսերը՝ ընթացիկ (շուկայական) արժեքով՝ բացառությամբ գրավադրված, ռեպո համաձայնագրերով վաճառված արժեթղթերի

-ռեզիդենտ և օտարերկրյա բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդները

-միջոցների ներգրավումը

-տրամադրված վարկերի մարումը

- ակտիվների վաճառքը

-տոկոսային և ոչ տոկոսային եկամուտները

-նախկինում անհուսալի ճանաչված և Բանկի հաշվեկշիռի դուրս գրված ակտիվների վերադարձը:

Բանկի իրացվելիության ընդհանուր կառավարումն իրականացվում է Բանկի Վարչության կողմից, որը վերահսկողություն է սահմանում և անհրաժեշտության դեպքում միջոցներ է ձեռնարկում Բանկի ռազմավարական զարգացման ծրագրերով և ամենամյա բյուջեներով պլանավորված ակտիվապասիվային համամասնությունների, նպատակային ցուցանիշների պահպանման նկատմամբ:

Բանկի իրացվելիության ընթացիկ կառավարումն իրականացնում է Բանկի Վարչության կողմից ձևավորվող և վերջինիս հաշվետու Բանկի կոլեգիալ, մշտապես գործող մարմինը՝ Ակտիվների և պասիվների կառավարման հանձնաժողովը (այսուհետ՝ ԱՊԿՀ), որն ամսական կտրվածքով քննարկում է Բանկի իրացվելիության կառավարման խնդիրները, իրացվելի միջոցների ավելցուկի/պակասորդի, ներգրավման/տեղաբաշխման գործընթացը և ընդունում համապատասխան որոշումներ:

Բանկի իրացվելիության կառավարման ամենօրյա, ընթացիկ խնդիրները քննարկվում են Բանկի գործադիր տնօրենի մոտ՝ պատասխանատու ստորաբաժանումների ղեկավարների մասնակցությամբ խորհրդակցական ժողովի ժամանակ:

Բանկի իրացվելիության օպերատիվ, ամենօրյա կառավարումն իրականացնում է Գանձապետը՝ ղեկավարվելով սույն Կարգով, Բանկի Վարչության, ԱՊԿՀ-ի որոշումներով և հանձնարարականներով: Ներգրավման գործառնություններ իրականացնելիս հաշվի են առնվում ամենամյա բյուջեով սահմանված ռեսուրսների ծավալային համամասնությունները, կանխատեսվում են ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցներն ըստ ժամկետայնության, ըստ տեսակների՝ ձգտելով հնարավորինս տարբերակել և նվազեցնել ռիսկը:

Ակնթարթային իրացվելիությունը կառավարելիս նորմավորվում է նոստրո թղթակցային հաշիվների և դրամարկղի ռեսուրսների հարաբերակցությունը հաճախորդների ցպահանջ հաշիվների մնացորդների նկատմամբ /20%-ից ոչ պակաս/, որը գնահատվում է փաստացի և վիճակագրական տվյալների կանխատեսման հիման վրա , կարգավորվում է միջբանկային գործառնությունների միջոցով և հաշվարկվում է ամսվա կտրվածքով միջին օրեկան ցուցանիշի միջոցով: Ընթացիկ իրացվելիության ռիսկը կառավարելիս օգտվելով փաստացի և կանխատեսվող ցուցանիշների օրական շարժից՝ կիրառվում են համապատասխան վճարային օրացույցներ՝ հիմք ընդունելով հետևյալ չափանիշները.

-բանկի վճարահաշվարկային օրական պարտավորությունները,

- դրամական հոսքերի օրական շարժը,

- վարկերի, ավանդների, արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների օրական շարժը:

Ապահովվում է Բանկի ազատ ռեսուրսների վերաբաշխումը եկամուտ ձևավորող կենտրոնների միջև՝ հսկողություն սահմանելով և կառավարելով ներբանկային դրամաշրջանառությունը:

Բանկի վճարային դիրքի հսկումը՝ իրացվելի ակտիվների գումարի համապատասխանությունը վճարահաշվարկային պահանջարկին օրական և առաջիկա շաբաթվա կտրվածքով, իրականացնում է Գանձապետը:

Բանկի ընդհանուր իրացվելիության և ամենամյա բյուջեով հաստատված ակտիվապասիվային համամասնությունների պահպանման հսկողությունն իրականացվում է Բանկի Ռազմավարության, մեթոդոլոգիայի և ռիսկերի կառավարման վարչության կողմից, որը ամսական կտրվածքով վերլուծում է շեղումները և ներկայացնում Վարչության քննարկմանը:

Բանկի արտարժույթային դիրքի՝ գործող նորմատիվային դաշտին համապատասխանության հսկողությունն իրականացնում է Բանկի Դիլիգենցային կենտրոնը:

Բանկի իրացվելիության կառավարման նպատակով նոր գործիք կիրառելիս պատասխանատու ստորաբաժանումների կողմից սահմանված կարգով հաստատման են ներկայացվում անհրաժեշտ ընթացակարգերը և ներքին հսկողությունը, որով պետք է սահմանվեն գործիքի նկարագրությունը, նոր գործիքից հնարավոր կորուստների վերլուծությունը՝ հաշվի առնելով Բանկի իրացվելիության և ընդհանուր կապիտալի մակարդակները, ինչպես նաև այդ գործիքի գծով ռիսկերի գնահատման, հսկման և մոնիտորինգի գործընթացը:

30.06.2020թ.

Հողվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է							Ամփոփում	Ընդամենը
	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	22,559,437	-	-	-	-	-	-	163,034	22,722,471
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	3,009,124	3,304,901	105,676	156,840	279,972	263,387	432	380,666	7,500,998
Հաճախորդներին տրված անորոշագրված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխառվություններ	-	9,158,684	13,235,895	9,931,499	17,621,179	64,158,794	28,053,151	-	142,159,202
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	104,861	74,504	5,041,807	5,790,467	12,711,562	3,072,143	87,122	26,882,466
- Պետական արժեթղթեր	-	-	19,335	4,998,901	4,499,504	5,475,197	3,072,143	-	18,065,080
-Ոչ պետական արժեթղթեր	-	104,861	55,169	42,906	1,290,963	7,236,365	-	-	8,730,264
-Բաժնային ներդրումներ	-	-	-	-	-	-	-	87,122	87,122
Անորոշագրված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	-	7,741	138,269	1,089,651	6,139,120	6,030,331	-	13,405,112
- Պետական արժեթղթեր	-	-	6,779	129,908	904,378	5,149,233	2,914,744	-	9,105,042
-Ոչ պետական արժեթղթեր	-	-	962	8,361	185,273	989,887	3,115,587	-	4,300,070
-Աժանցյան գործիքներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Այլ պահանջներ	447,799	798,806	-	-	112,486	662,602	10,814,457	500	12,836,650
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	26,016,360	13,367,252	13,423,816	15,268,415	24,893,755	83,935,465	47,970,514	631,322	225,506,899
Այդ քվում									
I խմբի արտարժույթով	10,332,360	6,911,386	8,412,038	11,603,534	12,322,028	51,393,556	18,625,942	380,666.00	119,981,510
II խմբի արտարժույթով	466,478	83,057	-	-	-	-	-	-	549,535

Պարտավորությունների նարման ժամկետայնության վերաբերյալ									-
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,643,240	10,794,350	2,331,736	4,606,211	10,178,172	48,610,440	6,391,764	-	84,555,913
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում`	39,109,998	3,245,023	6,212,484	9,911,014	5,380,239	19,343,408	64,704	-	83,266,870
- ցպահանջ ավանդներ	38,177,452	-	-	-	-	-	-	-	38,177,452
- ժամկետային ավանդներ	-	3,234,457	6,212,484	9,910,052	5,362,317	17,327,345	64,704	-	42,111,359
- այլ	932,546	10,566	-	962	17,922	2,016,063	-	-	2,978,059
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	104,039	16,547	-	-	13,953,645	-	-	14,074,231
Այլ պարտավորություններ	119,195	1,513,148	-	-	-	3,130,095	-	-	4,762,438
Յետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	9,120,805	209,057	271,539	604,995	2,126,290	93,061	-	-	12,425,747
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	40,872,433	15,656,560	8,560,767	14,517,225	15,558,411	85,037,588	6,456,468	-	186,659,452
Այդ թվում`									-
I խմբի արտարժույթով	14,769,683	10,914,911	5,793,622	11,233,610	10,303,838	69,118,935	30,764	-	122,165,363
II խմբի արտարժույթով	585,720	47	-	-	-	-	-	-	585,767
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք	(14,856,073)	(2,289,308)	4,863,049	751,190	9,335,344	(1,102,123)	41,514,046	631,322	38,847,447
Այդ թվում`									
I խմբի արտարժույթով	436,413	3,577,778	94,900	(3,934,286)	(3,152,822)	(18,006,140)	18,207,522	409,091	(2,183,853)
II խմբի արտարժույթով	(23,474)	18,846	-	-	-	-	-	-	(36,232)

31.12.2019թ.

Հողվածի անվանումը	Մարմանը մնացել է							Անժամկետ	Ընդամենը
	ցպահանջ	մինչև 1 ամիս	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	22,541,503	-	-	-	-	-	-	938,441	23,479,944
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1,830,495	9,208,380	165,268	49,628	184,518	349,514	810	370,956	12,159,569
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և այլ փոխատվություններ	-	9,518,587	16,111,592	10,087,047	14,024,647	60,293,394	25,886,125	-	135,921,392
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	1,283,872	490,123	4,969,406	4,983,596	23,967,657	2,693,409	87,122	38,475,185
- Պետական արժեթղթեր	-	-	84,328	4,288,873	4,881,775	12,013,519	2,230,168	-	23,498,663
-Ոչ պետական արժեթուղթ	-	1,283,872	405,795	680,533	101,821	11,954,138	463,241	-	14,889,400
-Բաժնային ներդրումներ	-	-	-	-	-	-	-	87,122	87,122
Այլ պահանջներ	245,128	884,329	-	-	171,919	3,402,627	7,705,711	500	12,410,214
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	24,617,126	20,895,168	16,766,983	15,106,081	19,364,680	88,013,192	36,286,055	1,397,019	222,446,304
Այդ թվում՝									
I խմբի արտարժույթով	9,420,356	7,709,252	12,405,254	7,185,916	13,779,830	50,194,536	17,450,729	423,088.00	118,568,961
II խմբի արտարժույթով	749,903	250,018	-	-	-	-	-	-	999,921

Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ									
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1,216,406	4,232,280	2,168,265	3,662,319	14,421,309	54,204,402	5,515,081	-	85,420,062
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում	42,818,353	2,167,650	5,287,443	7,398,618	19,989,465	1,662,263	2,023,296	-	81,347,088
- ցպահանջ ավանդներ	40,520,256	-	-	-	-	-	-	-	40,520,256
- ժամկետային ավանդներ		2,157,143	5,287,443	7,396,869	19,989,465	1,561,216	56,533	-	36,448,669
- այլ	2,298,097	10,507	-	1,749	-	101,047	1,966,763	-	4,378,163
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով	-	100,605	17,737	-	-	13,887,445	-	-	14,005,787
Այլ պարտավորություններ	93,573	1,260,072	-	245,314	-	2,670,072	-	-	4,269,031
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	12,345,021	1,384,709	599,557	241,909	140,344	52,660	-	-	14,176,993
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	44,128,332	7,760,607	7,473,445	11,306,251	34,410,774	72,424,182	7,538,377	-	185,041,968
Այդ թվում									
I խմբի արտարժույթով	14,557,646	5,658,773	4,713,272	8,407,083	24,961,255	59,665,380	1,995,527	-	119,958,936
II խմբի արտարժույթով	384,109	50	-	-	-	-	-	-	384,159
Ջուտ իրացվելիության ճեղքվածք	(19,511,206)	13,134,561	9,293,538	3,799,830	(15,046,094)	15,589,010	28,747,678	1,397,019	37,404,336
Այդ թվում									
I խմբի արտարժույթով	436,413	3,577,778	94,900	(3,934,286)	(3,152,822)	(18,006,140)	18,207,522	409,091	(1,389,975)
II խմբի արտարժույթով	365,794	249,968	-	-	-	-	-	-	615,762

Ծանոթագրություն 33 Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն

2020թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկի բաժնետիրական կապիտալը չի ավելացել:

30.06.2020թ. դրությամբ Բանկի բաժնետիրական կապիտալը կազմված է 5 000 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, թվով 1 760 731 հատ սովորական բաժնետոմսերից, որոնց ընդհանուր ծավալը կազմում է 8 803 655 հազ. ՀՀ դրամ:

Ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշներ

2020թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	36,027,362	234,894,733	15.34	12.0
Փետրվար	36,067,803	232,479,832	15.51	12.0
Մարտ	36,083,689	236,717,429	15.24	12.0
Ապրիլ	36,320,753	235,385,952	15.43	12.0
Մայիս	36,591,065	231,444,528	15.81	12.0
Հունիս	36,723,307	231,557,971	15.86	12.0

2019թ.	Ընդհանուր կապիտալ	Ռիսկով կշռված ակտիվներ	Ընդհ. կապ. համարժեք. փաստացի (%)	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ (%)
1	2	3	4 (2/3)	5
Հունվար	33,084,317	214,261,928	15.44	12.0
Փետրվար	33,260,139	216,839,845	15.34	12.0
Մարտ	33,489,867	218,275,010	15.34	12.0
Ապրիլ	33,581,702	217,677,734	15.43	12.0
Մայիս	33,917,768	213,948,601	15.85	12.0
Հունիս	34,038,754	218,259,085	15.60	12.0
Հուլիս	34,520,316	219,667,682	15.71	12.0
Օգոստոս	35,040,402	218,697,782	16.02	12.0
Սեպտեմբեր	35,601,721	225,460,262	15.79	12.0
Հոկտեմբեր	35,902,935	228,952,485	15.68	12.0
Նոյեմբեր	36,032,534	233,160,474	15.45	12.0
Դեկտեմբեր	36,356,120	239,876,294	15.16	12.0

Ստորև ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանների վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի:

30.06.2020

Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	47,424,076	477,833	-	-
10%	5,339,440	-	-	533,944
20%	383,513	-	-	76,703
30%	251,067	-	-	75,320
35%	9,129,400	-	-	3,195,290
50%	7,570,544	7,846	-	3,789,195
75%	10,308,684	-	-	7,731,513
100%	43,408,190	4,455,900	-	47,864,091
110%	-	-	-	-
150%	90,412,455	4,032,719	-	141,667,761
200%	2,618,380	-	-	5,236,760
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	216,845,749	8,974,298	-	210,170,576

31.12.2019

Որակի կշիռը	Ակտիվներ	Չետիաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	52,367,571	712,804	-	-
10%	5,067,458	-	-	506,746
20%	3,448,700	-	-	689,740
30%	123,649	-	-	37,095
35%	8,075,449	-	-	2,826,407
50%	3,879,358	-	-	1,939,679
75%	12,215,245	-	-	9,161,434
100%	39,432,978	3,642,372	-	43,075,350
110%	-	-	-	-
150%	92,000,716	5,255,286	-	145,884,004
200%	2,423,984	-	-	4,847,968
225%	-	-	-	-
Ընդամենը	219,035,108	9,610,462	-	208,968,422

Ծանոթագրություն 34 Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք

Ստորև ներկայացվում են ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՀՀՀՅՍ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն:

Իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքները, որոնց վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում, իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար վկայություն կա կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ
- սկզբնական ճանաչման պահին կազմակերպության կողմից նախատեսվում են որպես իրավական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիք, որի վերաչափումից օգուտները և վնասները ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություններում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք չունեն գնանշված շուկայական գին գործող շուկայում՝ բացառությամբ անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառելու նտադրությամբ տրամադրվածներից:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշված շուկայական գնի վրա՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, գործիքի իրական արժեքը որոշվում է գնորոշման մոդելների կամ գեղչված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

31.12.19թ. և 30.06.20թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35 Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում

2019թ. և 2020թ. երկրորդ եռամսյակում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալները բացակայում են:

Ծանոթագրություն 36. Ապաճանաչում

2019թ. և 2020թ. երկրորդ եռամսյակում Բանկը չի ունեցել փոխանցված ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ կամ որոնց մի մասը չի բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին, կամ երբ առկա է "շարունակվող մասնակցություն":

Ծանոթագրություն 37 Գրավադրված ակտիվներ

31.12.19թ. և 30.06.2020թ. դրությամբ Բանկը գրավադրված ակտիվներ չի ունեցել:

Ծանոթագրություն 38. Ընդունված գրավ

31.12.19թ. և 30.06.20թ. դրությամբ Բանկը ունի գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

	30.06.2020	31.12.2019
Արժեթղթեր	645,214	840,589
Թանկարժեք մետաղներ, ոսկու ջարդոններ և թանկարժեք քարեր	14,420,351	11,894,509
Անշարժ գույք և այլ հիմնական միջոցներ	274,683,080	261,002,013
Պատրաստի արտադրանք և ապրանքներ	4,443,678	1,629,895
Դրամական միջոցներ	1,649,215	2,127,563
Այլ գրավ	44,414,610	45,721,992
Երաշխավորություններ	3,229,752	2,344,432
Ընդամենը	343,485,900	325,560,993

Ծանոթագրություն 39 Պարտավորությունների չկատարում / խախտում

Բանկը 2019թ.-ի և 2020թ.-ի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում չի ունեցել խախտումներ կամ պարտավորությունների չկատարման դեպքեր:

Գործադիր տնօրեն՝

Մ.Անանյան

Գլխավոր հաշվապահ՝

Տ. Գալստյան